

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, GEGUŽĖS - MAY 20, 2009 • Vol. C Nr. 95

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-19-09

PERIODICALS

D. Grybauskaitės pergalė išeivijoje – triuškinama

Vilnius, gegužės 19 d. (Lietuviams.com) – Nors nemaža dalis politikų ir politikos apžvalgininkų ne labai tikėjo, kad Dalia Grybauskaitė bus išrinkta Lietuvos prezidentė jau per pirmąjį rinkimų turą, tačiau eurokomisarės rėmėjai jai padėjo su-triuškinti varžovus itin dideliu skirtumu – D. Grybauskaitė surinko 69,08 proc. visų atėjusių balsuoti rinkėjų balsų.

Tai didžiausias balsų procentas per visus prezidento rinkimus. Tačiau jos pergalė išeivijoje dar svaresnė – net 86,30 proc. užsienyje balsavusių tautiečių ištare „taip“ būtent šiai kandidatėi. Artimiausias jos priešininkas, socialdemokratas Algirdas Butkevičius net neperkopė 5 proc. ribos ir surinko vos 4,81 proc. balsavusiųjų užsienyje simpatijų.

Išeivijoje šie rinkimai rekordiniai ir dėl to, kad aktyvumas juose buvo didesnis nei bet kada iki šiol. Ko gero, rinkėjų aktyvumas sietinas ne tik su jų padidėjusiu noru atlikti pilietinė

nę pareigą, bet ir su tuo, kad prezidento rinkimuose lietuviai visad būna aktyvesni nei Seimo ar savivaldos, be to, lyginant su iki tol vykusiais rinkimais, užsienyje negyveno tiek daug Lietuvos piliečių.

Šiuose rinkimuose savo aktyvumu nepralenkiami buvo Airijos lietuviai, pranokę kaimyninės Jungtinės Karalystės lietuvius. Treti pagal aktyvumą (o gal tiesiog bendruomenės gausą) – Amerikos lietuviai, iš viso čia balsavo 1,919 rinkėjų (530 – Washington, DC, 983 – Čikagoje, 332 – New York, 37 – Cleveland, 27 – Los Angeles, 10 – Seattle).

Gausiai balsavo ir Belgijos (667), Vokietijos (637), Rusijos (545), Latvijos (355), Danijos (317), Švedijos (315), Norvegijos (308), Baltarusijos (277), Ispanijos (241), Lenkijos (240), Estijos (200) lietuviai.

Savo valią Argentinoje išreiškė 58 rinkėjai, garbės konsulatuose Brazilijoje ir Kolumbijoje – po 65, Urugvajuje – 28.



Čikagoje balsavo 983 lietuviai.

R. Astrausko nuotr.

Ieškoma kandidatų į eurokomisaro pareigas

Vilnius, gegužės 19 d. (ELTA) – Seimo Tautos prisikėlimo partijos (TPP) frakcijos nuomone, vienas iš galimų kandidatų į eurokomisaro pareigas galėtų būti Seimo narys, buvęs euroderybininkas, diplomatas Petras Auštrevičius.

Atkreipti dėmesį į jo kandidatūrą TPP frakcija ketina siūlyti ir ministrui pirmininkui Andriui Kubiliui, kuris yra įgaliotas priimti galutinį sprendimą dėl eurokomisaro.

Liberalų sąjūdžio frakcija pritaria TPP nuomonei, jog Lietuvos atstovu Europos Komisijoje galėtų būti siūlomas liberalsąjūdielis Petras Auštrevičius.

Jo kandidatūra dar bus svarstoma Liberalų sąjūdžio valdyboje bei su koalicijos partneriais. Partijos pirmininkas Eligijus Masiulis mano, jog P. Auštrevičiaus patirtis, kurią jis įgijo dirbdamas diplomatu bei vyriausiuoju euroderybininku, gali būti deramai panaudota ir

atstovaujant Lietuvai EK.

Politikos specialistai, svarstydami, kas galėtų eiti eurokomisaro pareigas, mano, kad greičiausiai bus renkamas iš ministrų. Vienu realiausių kandidatų jie laiko užsienio reikalų ministrą Vygaudą Ušacką. Taip pat minimos Liberalų sąjūdžio vadovo Eligijaus Masiulio, Seimo pirmininko pirmosios pavaduotojos Irenos Degutienės kandidatūros.

Sekmadienį eurokomisarę Dalia Grybauskaitę išrinkus Lietuvos presi-

dente, ji atimiausiu metu atsisakys eurokomisarės pareigų. Dėl kandidato bus sprendžiama po Europos Parlamento rinkimų, kurie vyks birželio 7 d.

Šaltinių Europos Komisijoje teigimu, EK pirmininkas Jose Manuel Barroso siūlo Lietuvai pateikti tokį kandidatą, kuris bent šioje kadencijoje galėtų ir toliau užimti už Europos Sąjungos biudžetą atsakingo komisaro pareigas. Dabartinė EK sudėtis turėtų dirbti iki spalio pabaigos.

A. Šemeta lieka finansų ministru



Finansų ministras buvo kaltinamas 5 mlrd. Lt žalos padarymu Lietuvos ekonomikai bei kitomis nuodėmėmis.

Delfi.lt nuotr.

Vilnius, gegužės 19 d. (Delfi.lt) – Finansų ministras Algirdas Šemeta lieka dirbti finansų ministru, nes interpeliacija neįvyko. Balsuoti atėjo kur kas mažiau nei pusė Seimo narių,

iš jų – 3 valdančiosios koalicijos atstovai. Pats ministras sako, kad savo darbą dirba taip, kaip mano esant tinkamiausia, o klaida įvardija tik tai, kad gruodžio mėnesį numatė mažesnę ekonomikos smukimą, nei matome dabar.

„Tam darbui, kurį darau, įdedu visas pastangas. Ir toliau tas pastangas dėsiau“, – sakė A. Šemeta.

TPP frakcijos seniūnas Laimontas Dinius sakė, kad frakcija nebuvo priėmusi sprendimo balsavime nedalyvauti, tačiau jos narius veikiausiai įtikino ryte frakcijos posėdyje apsilankiusio premjero Andriaus Kubiliaus prašymai negriauti koalicijos.

L. Dinius teigimu, finansų ministro klausimu nuspręsta padaryti pertrauką, kol savo pareigas pradės eiti naujoji prezidentė Dalia Grybauskaitė, kuri viešai yra sakiusi, kad norės kalbėtis su penkiais A. Kubiliaus Vyriausybės ministrais – finansų, ūkio, socialinės apsaugos ir darbo, sveikatos bei energetikos.

Nepasitenkinimą A. Šemetos darbu bei pasipūtėliškumu reiškė ir liberalcentristai, kurie slaptame bal-

savime nedalyvavo. Pasak Liberalų ir centro sąjungos (LiCS) frakcijos seniūno pavaduotojo Vytauto Bogušio, frakcija buvo priėmusi sprendimą neparemti interpeliacijos A. Šemetai.

Klausiamas, kodėl tuomet LiCS frakcijos nariai balsavo už tai, kad jų netenkina A. Šemetos atsakymai į jam reikšiamus kaltinimus, V. Bogušis atsakyti negalėjo – jo tvirtinimu, frakcija ir šiuo klausimu buvo pasisakiusi palaikyti A. Šemetą.

Nepasitikėjimą finansų ministru pareiškė opoziciniai socialdemokratų, juos parėmė Darbo partija ir „tvarkiečiai“, tačiau A. Šemeta skelbėsi esą nepatenkinti ir kai kurie koalicijos partneriai – daugiausia „prisikėlėliai“ bei liberalcentristai.

Interpeliaciją A. Šemetai paruošę parlamentarai penkioliktosios Vyriausybės finansų ministrą apkaltino 5 mlrd. Lt žalos padarymu Lietuvos ekonomikai bei kitomis nuodėmėmis.

Pats A. Šemeta atsakymuose į interpeliacijos klausimus teigė, jog visi priimti sprendimai nebuvo savitiks-liai – jais siekta sumažinti valdžios sektoriaus deficitą.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias.
- X V. Jonuškaitės-Zaunienės dainų konkursas (p. 2)
- Naujoji prezidentė – geriausia iš blogiausių (p. 3, 9)
- Aš buvau dypukas (p. 4)
- Komentaras. Dėl šių dienų patriotizmo (p. 5)
- Apie „Sokolovo smogikus“ (p. 8)
- Atsiminimai (22) (p. 9)
- Paramos koncertas mokyklai (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.54 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis



Ar daug žmonių galėtų atsakyti į klausimą: „Kaip Lietuvos vardo 1000-metį praėjusį penktadienį paminėjo JAV LB Kultūros taryba?“ Greičiausiai dėl vidurdienio prasidėjusio ir giliai į vakarą nusitęsusio lietaus ar kitų priežasčių tą penktadienį dalyvavo itin mažas žmonių skaičius, todėl, galvoju, teisingų atsakymų sulaukčiau nedaug. Nors atidesni skaitytojai negalėjo nepastebėti kvietimo apsilankyti JAV LB Kultūros tarybos išleisto albumo „Lietuvių kultūrinis paveldas Amerikoje“ sutikime. Kukliame vakare buvo sutiktas anaip tol nekuklus ir neeilinis čia, išeivijoje, leidinys – didelio formato, storokas spalvotų ir – svarbu – kokybiškų nuotraukų albumas, kuris po „lietuvių kultūrinio paveldo“ stogu subūrė lietuvių kultūros centrus, jaunimo stovyklas, karpines, vienuolynus, nekilnojamąjį meną ir t.t. JAV.
Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiamo. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org
Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Aldona Žemaitytė
aldaze@gmail.com
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org



SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462

El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

X Vincės Jonuškaitės–
Zaunienės dainų konkursas



Konkurso laureatės ir koncertmeisteriai.

Š. m. kovo 9 dieną Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje įvyko dešimtas Vincės Jonuškaitės-Zaunienės dainų konkursas, kuriame dalyvavo septynios atlikėjos. Keturios iš jų tapo laureatėmis ir buvo apdovanotos Vydūno fondo stipendijomis.

Saulėtą penktadienio rytą įvyko konkursinis pasirodymas, kurio metu visos dalyvės atliko po penkis kūrinius. Po visų pasirodymų komisija

paskelbė keturias laureates. Diplomu už lietuvių liaudies dainos atlikimą buvo apdovanota Justina Tomkutė (vadovė, lekt. Nomeda Kukulskienė). Pirmoji vieta atiteko Onai Kolobovai (vadovė, doc. Sigutė Stonytė). Antrosios vietos laimėtoja – Anna Trošina (vadovė, doc. Sigutė Stonytė), trečioji vieta paskirta Vilijai Mikštaitei (vadovė, asist. Aušra Liutkutė). Šios atlikėjos buvo pakviestos



Laureatės su Vydūno fondo atstove Jolita Buzinaite-Kašalyniene.

Lietuviškų ir ekologinių temų stovyklėlė ANYKŠČIŲ ŠILELIS
2009 m. birželio 27 d. (šešt.) – liepos 1 d. (treč.) Camp Stigwandish prie Cleveland, OH
Skirta skautams, jūrų jauniams, prityrusiems skautams, jūrų skautams

- Iškyla, atkreipiant dėmesį į visas jusles
 - Gamtos menas, pvz., gamtos mandalos ir saulės „nuotraukos“
 - Haiku rašymas
 - Vakarinės programos, pvz., teminiai laužai (Eglė, žalčių karalienė) ir liaudiškas linksmavakaris
 - Dvasinis ugdymas per gamtos pažinimą
- Kreipkitės į Gintą Remeikytę-Gedo; el. paštas: gvar@erols.com, tel.: 301-251-0059

Daugiau informacijos apie lietuvių skautų veiklą rasite internete adresu:
www.skautai.net

PRANEŠIMAS

Š. m. Čikagos lietuvių skautų tuntų vasaros stovykla, ruošiama Rako stovykloje, Custer miestelyje, Michigan valstijoje įvyks liepos 11 – 25 d.

Daugiau informacijos rasite stovyklos tinklalapyje adresu:
www.rakas.org

pasirodyti vakaro programoje, į kurią susirinko daugybė žmonių. Gražiai apšviestoje auloje visi sveikino laureates, mėgavosi muzika bei vakaro ramybe. Po puikaus koncerto dalyvės ir svečiai buvo pakviesti pasivaikinti užkandžiais ir gėrimais ir taip dar truputėlį pratęsti šaunų vakarą.

V. Jonuškaitės-Zaunienės laureatės konkurso apdovanotos balandžio 29 dieną vykusio Akademijos senato posėdžio metu. Vydūno fondo atstovė fil. dr. Jolita Kašalynienė ne tik įteikė piniginius apdovanojimus bei informaciją apie Akademinių skautų sąjungą ir Vydūno fondą, bet ir įteikė Vydūno fondo užsakytus Raimondo Sipavičiaus sukurtus koncerto įrašus, Algirdo Rakausko nuotraukas iš koncerto ir muzikologės Jūratės Gricienės renginio aprašymą savaitraštyje „Literatūra ir menas“.

Asta Stasiulytė

NAUJOJI PREZIDENTĖ – GERIAUSIA IŠ BLOGIAUSIŲ

VALENTINAS MITĖ

Prezidento rinkimai baigėsi. Juos didžiule balsų persvara laimėjo Dalia Grybauskaitė. Rezultatą jau seniai žinojo visi. Tačiau toks didelis procentas balsavusių už Grybauskaitę primena nedemokratinės valstybes, kur paprastai rinkimai yra klastojami. Lietuvoje jie tikrai nebuvo suklastoti ir tikrai dauguma pasirinko Grybauskaitę. Kodėl?

Ji iš tikro buvo pati geriausia kandidatė visame sąrašė. Tačiau nesunku būti Guliveriu, kai aplinkui vien nykštukai. Kaip tik taip ir įvyko. Norėčiau, jog mano straipsnis būtų suprstas ne kaip naujai išrinktos prezidentės, bet kaip balsavimo ir Lietuvos politinės sandaros kritika.

Blogai, jog prezidento rinkimų tvarka nesuteikia galimybės balsuoti prieš visus kandidatus. Išbraukus visus, biuletenis būtų laikomas sugadintu. Gadinti biuletenio nesinorėjo, tačiau norėjosi pareikšti savo pilietinę nuomonę – „Man nepriimtinas nei vienas kandidatas“. Šiuo metu ši nuostata neįmanoma. Todėl teko balsuoti už geriausią iš blogiausių. Be to, nesinorėjo, jog būtų antras rinkimų ratas, kuriame vėl būtų žinomas laimėtojas (Grybauskaitė) ir veltui būtų išmesti pinigai. Norėčiau, jog būtų leidžiama balsuoti prieš VISUS kandidatus. Taip būtų suteikta galimybė daliai rinkėjų pasakyti, ką jie galvoja apie visą politinį elitą, kuris sugeba išperėti tik vienas už kitą blogesnius kandidatus.

Tuo tarpu pasirinkimo nebuvo. Balsavau už Grybauskaitę. Labai nenoromis, nes kandidatės priešrinkiminės kalbos dažnai nekėlė susižavėjimo. Pagrindiniai leitmotyvai buvo beveik ištisai populistiniai – kovoti su biurokratais, korupcija ir panašiai. Tuo pačiu metu raginama „veržtis diržus.“ Tačiau Lietuvoje dauguma žmonių tiek „susiveržę diržus“, jog jie jau iš abiejų pusių spaudžia nugarkaulį. Ar įmanoma dar labiau veržtis ir kas nuo to pasikeis? Ar ne laikas būtų pagalvoti, jog reikėtų kažką pradėti gaminti ar kurti?

...

Priešrinkiminėse kalbose Grybauskaitė buvo daug kur teisi. Ji dažnai kritikavo Lietuvos užsienio politiką – Užsienio reikalų ministerija to nusipelno – tačiau ne visada ta kritika buvo pagrįsta. Būsima prezidentė kalbėjo, jog, girdi, Lietuva užsienio politikoje pati nežino, ko nori, ypač santykiuose su Rusija. Tačiau tai yra tik Briuselio politikų kalbų aidas. Lietuvos noras visiškai aiškus – nebūti dar kartą okupuotai ir likti Vakarų dalimi. Prancūzijai ir Vokietijai tai negresia, todėl jų požiūris ir yra kitoks nei Lietuvos ar Latvijos.

Be to Lietuvos–Rusijos santykiai labai priklauso nuo Rusijos laikysenos. Įdomu, kodėl nė vienas Rusijos prezidentas neatvyko į Lietuvą, nors ir buvo kvieisti? Taip pat neaišku, kodėl Rusija išlemeno atsiprašymą Čekijai už 1968 metus, o Lietuvos aneksiją iki šiol Kremlius laiko savarankišku įstojimu į TSRS? Taigi naujosios prezidentės geros nuostatos vargu ar pakeis Rusijos–Lietuvos santykius. Geresnių santykių

visų pirmą turi siekti Rusija, o ne Lietuva. Lietuva, nors ir su draugiškai Rusijos atžvilgiu kalbančia prezidente, vargu ar ką pakeis. Tačiau gal įvyks stebuklas ir Rusijos prezidentas atvyks į Lietuvą?

Bet grįžkime prie kasdienio gyvenimo. Prezidentei tikrai žinomas klausimas, į kurį kol kas nėra aiškaus atsakymo – kodėl Lietuvoje vyrauja tokie milžinai kaip maksimos ar IKI. Tai, aišku, lietuviškos įmonės, bet niekam nuo to ne geriau, nes maisto produktai Lietuvoje – žemės ūkio šalyje – yra labai brangūs. Galbūt reikėtų ne „diržus veržtis“, bet baigti monopolininkų savivalę, kuri daugelį Lietuvoje pagamintų prekių daro brangesnėmis nei Lenkijoje ar Čekijoje. Kur dingio mažos parduotuvėlės? Kodėl mūsų simboliu tapo beveik šventykla virtęs „Akropolis“? Kodėl Lenkijoje benzinas pigesnis nei Lietuvoje? Ar prezidentė išdrįs pajudinti šiuos klausimus ir kokios susilauks Seimo reakcijos. Rimčiau pajudinti lietuviškas monopolijas – tas pats, kas kišti galvą į širšių lizdą. Juk parlamentaras ir yra Seime tam, jog gintų šių lietuviškų dinozaurų interesus.

Grybauskaitė pažadėjo nesitaikstyti su visomis Seimo užgaidomis. Bus įdomu pažiūrėti, kaip tai atrodys praktiškai. Vienas prezidentas, vardu Rolandas Paksas, jau išbandė susidūrimo su Seimu kelią. Jo prezidentavimas baigėsi labai greitai. Ar naujoji mūsų prezidentė, kuriai Vakarų žiniasklaida jau klįjuoja „geležinės ledi“ vardą, ką nors pasieks kovodama su Seimu, labai neaišku. Ką toks susidūrimas duos Lietuvai, taip pat neaišku. Grybauskaitė sako, jog jai prezidento įgaliojimų pakaks pasiekti apčiuopiamiems rezultatams. Žiūrint, kokie tie norai ir kiek neatitiks ar atitiks Seimo lobistinių grupuočių siekius. Galbūt ciniška, bet toks gyvenimas. Lietuva yra parlamentinė, o ne prezidentinė valstybė.

Ko gero, svarbiausias Grybauskaitės privalumas yra tai, jog ji buvo Europos Sąjungos komisarė. Tai tikrai davė politikai naudos bei platesnį akiratį. Taip pat ji įgijo daug pažinčių, kurios galbūt pravertė Lietuvai. Bet jei ES ir toliau risis į krizę, jokios pažintys nepadės. Kiekviena šalis žiūrės savo interesų. Jau ir dabar užsienio firmos visų pirmą atleidžia iš darbo savo filialų darbuotojus užsienyje, o ne namuose. Švedai gali ramiai atleidinėti lietuvius, dirbančius Švedijos firmose Lietuvoje. Lietuviai juk neis į Švedijos gatves protestuoti ir nerinks Švedijos valdžios. Jeigu, sakykim, Vokietijai kils rimtos ekonominės problemos, parama Lietuvai iš Europos Sąjungos fondų mažės, nežiūrint kokia patraukli „geležinė ledi“ sėdės Vilniaus prezidentūroje. Kitų kandidatų neverta net kritikuoti, nes šalia Grybauskaitės jie buvo tik tuščia vieta, galbūt išskyrus Algirdą Butkevičių.

...

Taigi, už Grybauskaitę balsavo 68 proc., negirdėtai dideli skaičiai nuo Sąjūdžio laikų. Toks aktyvumas kelia pora pamatinių klausimų. Pirmas – kodėl rinkėjai vis dar tikisi stebuklų bei tiki stebukladariais, nors ne kartą buvo apmauti. **Nukelta į 9 psl.**



ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

Džiaugsmų, įvykių, miestų ir asmenybių sąrašai

Nelauktai prapliupo įvairių sąrašų lietus. Prof. Antanas Klimas skaitytojams priminė, kad turime bent dešimt didelių džiaugsmų („Draugas“, 2008 m. kovo 27 d.). Tai jau 19 metų Lietuva žydi kaip Viešpaties slėnių lėlija; 1000 metų Lietuva yra rašytoje pasaulio istorijoje; „Draugas“ sulaukė 100 metų; penkiose olimpiadose Lietuva laimėjo keliolika aukso, sidabro ir bronzos medalių; Lietuvos kariai gina laisvę Kosove, Irake ir Afganistane; NATO lėktuvai saugo Baltijos valstybes nuo Maskvos; baigtas milžiniškas 20 tomų „Lietuvių kalbos žodynas“; 2008 m. Lietuva išsirinko visai rimtą Seimą; Lietuvos vyriausybėje jau nėra nė vieno seno, Maskvos išperėto komunisto; 2009 m. gegužės 17 d. Lietuva renka savo Prezidentą.

JAV LB leidžiamame „Bridges“ žurnale prof. Saulius Sužiedėlis išvardija dešimtį svarbiausių įvykių Lietuvos istorijoje nuo 1009 metų. Anot jo, pirmasis įvykis tęsėsi daugiau nei porą šimtų metų: 1336–1387–1569. Tuo metu įvyko Jogailos suartėjimas su Krokuva ir Lietuvos krikštas. Antruoju įvykiu minima pirmoji knyga lietuvių kalboje, parašyta Martyno Mažvydo. Trečias įvykis yra Vilniaus užpuolimas iš Maskvos 1654–1667 m. kare. Ketvirtas įvykis – 1700–1721 m. karas, siautęs maras, su laiku atvedę prie Lenkijos–Lietuvos žlugimo ir Lietuvos įjungimo į carinės Rusijos imperiją. Toliau minimas vysk. Motiejus Valančius, didžioji emigracija į Naująjį pasaulį prieš 1914 metus, 1918 m. vasario 16 d., 1938–1940 m. Lietuvos nepriklausomybės praradimas, po to sekęs holokaustas (1941–1944) ir Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas 1989–1991 metais. Autorius atkreipia skaitytojų dėmesį, jog sąmoningai nesiūlė tūkstantmečio nuo Lietuvos vardo paminėjimo istoriniuose šaltiniuose, Mindaugo karūnacijos bei Žalgirio mūšio datų.

Prie dešimtukų sąrašų taip pat paminėtini 10 romantiškiausių pasaulio miestų („Draugas“, 2009 m. balandžio 29 d.). Tačiau mano didžiausio dėmesio susilaukė iškiliausių asmenybių sąrašas, išspausdintas „Mūsų žingsniuose“ balandžio mėn. 26 d. laidoje. Minint Lietuvos vardo tūkstantmetį yra išrinktos iškiliausios ir labiausiai Lietuvos vienybei nusipelnusios asmenybės. Šimto įvairiose meno, mokslo bei kitose srityse veikusių asmenybių vardai ir pavardės bus iškaltos Tado Gutausko kuriamoje skulptūroje „Vienybės medis“. Skulptūrą žadama atidengti 2009 m. liepos 6 d. Vingio parke, Vilniuje.

Iškilių asmenybių pavardės buvo renkamos tris mėnesius. Pirminį pavardžių sąrašą atrinko ir pasiūlė Lietuvos Mokslo akademija. Iš pasiūlytų asmenybių balsuodami internete šimtą labiausiai nusipelnusiųjų rinko žmonės. Buvo galima pasiūlyti naujų kandidatų, dar neįtrauktų į pirminį sąrašą. Štai galutinė iškiliausiųjų asmenybių šimtinė:

Algirdas, Jonas Aistis, Antanas Baranauskas, Barbora Radvilaitė, Kazimieras Barškauskas, Jonas Basanavičius, Jurgis Bielinis, Jonas Biliūnas, Mykolas Biržiška, Bernardas Brazdžionis, Povilas Brazdžionas, Jonas Bretkūnas, Kazimieras Būga, Jonas Karolis, Konstantinas Čiurlionis, Steponas Darius, Borisas Dauguvietis, Simonas Daukantas, Mikalojus Dauka, Ignas Domeika, Kristijonas Donelaitis, Gabrielė Bitė-Petkevičiūtė, Gediminas, Marija Gimbutienė, Stasys Girėnas, Albertas Goštautas, Algirdas Greimas, Kazys Grinius, Teodoras Grothusas, Laurynas Gucevičius, Antanas Gudaitis, Antanas Gustaitis, Tadas Ivanauskas, Jonas Jablonskis, Jogaila, Mykolas Šlezevičius, Vladas Jurgutis, Antanas Juška, Romas Kalanta, Kazimieras, Kazimieras Jogailaitis, Kęstutis, Albertas Kojalavičius-Vijūkas, Stasys Krasnauskas, Vicas Krėvė, Mykolas Krupavičius, Vincas Kudirka, Abraomas Kulvietis, Joachimas Levelelis, Juozas Lukša, Antanas Maceina, Antanas Mackevičius, Maironis, Jurgis Matulaitis, Juozas Matulis, Martynas Mažvydas, Adomas Mickevičius, Vincas Mykolaitis-Putinas, Oskaras Milašius, Česlovas Milašius, Juozas Miltinis, Mindaugas, Juozas Naujalis, Salomėja Nėris, Kipras Petrauskas, Emilija Platerytė, Martynas Pošobutas, Mikalojus Radvila Juodasis, Adolfas Ramanauskas, Martynas Rėza-Liudvikas, Mykolas Romeris, Leonas Sapiega, Kazimieras Semenavičius, Ieva Simonaitytė, Vincentas Sladkevičius, Antanas Smetona, Pranciškus Smuglevičius, Balys Sruoga, Steponas Batoras, Aleksandras Stulginskis, Vincas Svirkis, Stasys Šalkauskis, Adolfas Šapoka, Valerijonas Protasevičius, Vaižgantas, Motiejus Valančius, Kazimieras Vasiliauskas, Tadas Kosciūška, Vydūnas, Petras Vileišis, Zalman Elijanu ben Šlomo, Vytautas, Aleksandras, Žemaitė, Jonas Žemaitis, Augustas Žygimantas, Žygimantas Senasis. Internetė balsavusių žmonių iniciatyva papildomai į sąrašą įtrauktos šios asmenybės: Vytautas Kernagis, tėvas Stanislovas-Dobrovolkskis ir Stasys Lozoraitis.

Įdomus ir įvairus sąrašas. Septynios yra moterys, šeši yra Lietuvos Mokslo akademijos nariai. Man visai negirdėtos dvidešimt keturios pavardės, įskaitant visus Mokslo akademijos narius. Kitaip sakant, 76 iš šimtuko yra man vienaip ar kitaip žinomi. Septynis iš jų yra tekę sutikti ar bent toje pat erdvėje kartu pabuvoti, o vienas iš jų net mano vestuvėse dalyvavo!

Sąrašų skelbime švystelėjo ir „Time“ žurnalas, gegužės 11 d. paskelbęs šimto pasaulyje įtakingiausių asmenų sąrašą. Iš jų man girdėti tik 16. Pabaigai naudojuosi puikia proga skaitytojus paraginti toliau siūlyti dešimt geriausių lietuvių poetų („Draugas“, 2009 m. kovo 20 d.). Siūlymus siųskite „Draugui“ iki liepos 6 d. O po to skelbsime dar vieną sąrašą.

Aš buvau dypukas

ANTANAS SAULAITIS, SJ

„Dypuką” nuo kito žmogaus gali atskirti išgirdęs, jį kalbant apie „haferfliokus” (Hafer Flocken – vok. avižiniai dribsniai) ir sužinojus, jį ar ją mėgstant arba labai nemėgstant žirnių sriubos. Dievo paukšteliai nuolat prisimena bėgimą iš Lietuvos, bombardavimus, lagerį ir visą pabėgėlių stovyklos gyvenimą, kelionę į užjūrį ir pirmuosius kaimynus naujoje šalyje. Kadangi gegužės 18-ąją suėjo 60 m. nuo karinio transporto „Marine Marlin” laivo atvykimo New Yorko uostan, reikėtų aprašyti savo išpūdžius.

Buvau per mažas atsiminti persikėlimą per Lietuvos sieną į Rytprūsius, bet vienas ankstyvųjų gyvenimo džiaugsmų buvo spygliuotomis vielomis aptemptame pabėgėlių barakų kieme rasti apipuvusią morką. Vėdžiau sesutę į darželį, pakeliui užtikome niekieno dar nesurastą lobį. Net apsisukome, ir džiūgaudamas nunešiau tėveliams. Spėju, kad galėjome būti alkani. Nieko nesuprantančiam vaikui spygliuotų vielų ir išretintų lentų tvoros atrodė nejauki aplinka.

Kažkiek gyvenome ramiai, geros katalikiškos vokiečių šeimos globojami. Atsimenu jų šunį erdviame ir gražiam kieme, jų naminę vėzlę Emą, žvakes bažnyčioje, vienuolių vedamas tikybos pamokas. Kai gruodžio 6 d. atėjo žaliais rūbais pasidabinęs vyskupas Šv. Mikalojus, baisiai bijojau, nors ši graži tradicija baigdavosi saldinais geriems vaikams, tarp kurių, be jokio klausimo, pačiam teko be pertraukos ištisai priklausyti. Po vieno bombardavimo išlipome iš ponaminės slėpynės, o tarp griuvėsių bei dūmų gatve bėgo mano amžiaus mažas berniukas, verkdamas ir kartodamas „Kūdikėli Jėzau, būki prie manęs.” Iš ten traukiniu išskubėjome, sovietų patrankų dundesiui drebinant žemę.

Breslave ir Berlyne labiausiai atsimenu alkį, pjuvenomis bei burokais primaišytos duonos riekes, juodus degančių pastatų dūmus, susigrūdusią minią požeminio traukinio stoties slėptuvėje.

Kažkaip lietuviai būrėsi Augsburgėje, Bavarijoje. Priėmė šeima, po kurios lova buvo paslėpta didžiulė neliestina lašinių paltis. 1945 m. balandžio 28 d. keliu priešais mūsų gyvenamą vietą įriedėjo amerikiečiai. Penkerių metų vaikas tėvų klausia: „Mamute, ar dabar bus geriau, kai amerikiečiai čia?” (Tik daug vėliau sužinojome, kad tėvas slapta klausydavosi BBC laidų, kad nepakliūtume į rusų užimamas vietas.)

Rudenį – jau pirmasis skyrius (klasė) p. Rudaitienės virtuvėje, vėliau – visa mokykla barakuose. Pievose nesprogsios bombos, išdegę Messerschmidto lėktuvai. Kaip smagu su šeima laukuose pasivaikščioti, skautauti miške, sekmadienį kelti vėliavą, lankyti pamaldas, žaisti kieme, užuosti statinėse rūkomas plekšnes, rogėmis leistis į pakalnę. Mokykloje patys turėjome prižiūrėti metalinės krosnelės malkas, kad tik iki raudonumo neįkaistų. Ankštai susigrūdę, o draugystės – visam gyvenimui, kaip giminės.

Kartais pagalvoji: Dieve, kaip išlikome gyvi? Kiek sielvarto buvo tėvams su mažais vaikais! Dabar vaikai bei jaunimas išdykę ir nesuvaldomi. O tada pasiimdavome šiukšlių statinių dangčius kaip skydus, mėtydavome vieni į kitus akmenis. Net nežinau, su kuo kariaudavome. Atsimenu, kaip mergytė prarado koją, įkišusi ją į subombarduoto priešlėktuvinio prožektoriaus vikšrus. Arba kaip virš Haunstetteno laukų kovoja vokiečių ir amerikiečių naikintuvai, lakūnas parašiotu šoka iš degančio lėktuvo – jau tada žinojome, kad netiška šaudyti į parašiotu besigelbstintį kareivį. Atsimenu traukinio stotyje besienius ir bestogius vagonus su

sužeistais vokiečių kariais, o netoli mūsų tramvajaus stotelėje ištikimai kasdien praeivių klausinėjantį tėvą: „Ar nematėte mano sūnaus?”, niekad iš karo negrįžusio, pašte sienų sienas su prarastų ir ieškomų vaikučių nuotraukomis.

Apie 1948 m. jautėsi iškeldijantis lagerio gyventojai. Iš klasės į kažkur toli išvyko geri draugai bei draugės, kol mūsų eilė atėjo 1949 metų pavasarį. Tris dienas verkiau, gailėdamas Vokietijoje liekančios močiutės, mūsų vakarinių pasakų palydovės ir bombardavimo išgąščio guodėjos. Už dešimt dienų gegužės 8 Bremerhaveno uoste per rūką anksti rytą pamatėme Laisvės statulą. Devynerių metų vaikas suprato ir atsimeina, ką tas vaizdas reiškia.

Išlipame iš traukinio Waterburio, Connecticut stotyje. Konduktorius taria „Welcome” (Sveiki atvykę) šeimynėlei su dviem doleriais rankinuke – ne mes pirmi. Vien dr. Aukštikalnis–Colney pasirašė dokumentus 140 dypukų. Kaip Augsburgėje, taip ir JAV – kitos lietuvių šeimos globoje. Prie graudžiai vaišingo ir šviesaus stalo pamokė, kad bananas valgomas be žievės. Visam amžiui užsimezgė bičiulystė su pirmaisiais globėjais Pranutė Ledeikiene ir Stepu Geonitu.

Dypukai susibūrė į Tremtinių draugiją. Kadangi mūsų šeima buvo raštinga, tėvelis spausdindavo aplinkraštį, o sūnelis išnešiodavo po lietuvių namus. Lietuviškos parapijos pradinė mokykla, šeštadieninė lituanistinė mokykla, skautai trečiadieniais, patarnavimas Mišioms sekmadienį. Dypukų vaikai nebuvo išdykę imigrantai. Kažkaip per klaidą Šv. Jozapo bažnyčios švęsto vandens indeliuose įsipildavo rašalo, kurio dėmės buvo tokios akivaizdžios ant pamaldžių moterėlių kaktų, o kai per zakristijos langą tarniukai vandens revolveriu taikydavo į jas praeinančias jos sakydavo – „Paukščiukai”.

Iš visų kaimynų labiausiai prisimenu Juožą ir Oną Vaičius, kurių ganyklos pakraštyje tėveliai surezgė mūsų tėviškės namus. Jis pabėgęs nuo caro kariuomenės. Tokie nuoširdūs žmonės, kad 12 m. vaikui leido ūkyje šienvežį ar traktorių valdyti, iki valios tvarte talkinti, laukus grėbti, karves melžti. Po visų sunkių darbų – karšti ir dangiškai riebus barščiai, suaugusių supynė po dviem didžiuliais kaštonais, Vaičiaus XIX–XX a. pradžios pasakojimų klausantis.

Penkiolikmečiui dėl motinos ligos teko uždavins padėti steigti JAV Lietuvių Bendruomenę, t.y., Laikinojo organizacinio komiteto posėdžiautojams mūsų namuose išvirti lietuviškus pietus. Visa draugystė LB ir vėliau – Jaunimo sąjungoje prasidėjo nuo to stalo.

Pagal Lietuvių enciklopediją, lietuvių DP buvo apie 60,000. Iš šių 30,000–40,000 emigravo į JAV, gal pusė – į Čikagos apylinkes. Iš šių per 60 m. daugybė jau iškeliavo pas Tą, kurio paukšteliais su šypsena buvo vadinami.

Nežinia, ar žmogus kada nors nustoji būti dypukas. Jau nebenešiojame tų pilkų skrybėlių ir kiek per ilgų smėlio ar pelenų spalvos ploščių, nors bažnyčion dar vaikščiojame su kaklaraiščiu bei švarku. Geriausia dypukų gyvenimo santrauka iškalta ažuoliniame, arch. Jono Muloko su projektuotame lietuviškame kryžiuje netoli Hochfeldo stovyklos, Augsburgėje. Gegužės 18 d. prisiminsiu, kaip 1945 rugsėjo mėn. minioje buvo stovėta ir išgirsiu ligi šiol ten keturiomis kalbomis išlikusius žodžius: „Augsburgo išeiviai lietuviai, maldaudami Dievo palaimos, gerbdami savo žuvusius ir dėkodami savo geradariams, stato šį lietuvišką kryžių, idant jis bylotų, kad čia karo audrų atblokti lietuviai ilgėjosi savo tėvynės ir troško jai laisvės.”



Lietuviai Vokietijoje, 1948 m. Pirmoji šv. Komunija.

**Nežinia,
ar žmogus kada
nors nustoji būti
dypukas.
Jau nebenešio-
jame tų pilkų
skrybėlių ir kiek
per ilgų smėlio
ar pelenų
spalvos ploščių,
nors bažnyčion
dar vaikščiojame
su kaklaraiščiu
bei švarku.**

Komentaras

Dėl šių dienų lietuvių patriotizmo

ALEKSAS VITKUS

Nors gegužės 3 d. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje įvykusiame, „Draugo“ šimtmečiui paminėti skirtame simpoziume man nepasisekė dalyvauti, po kelių dienų pastebėjau „Draugo“ vyr. redaktorės Dalios Cidzikaitės vedamąjį straipsnį „Išmokti atpažinti šių dienų patriotizmą“. Tema įdomi, todėl skaičiau jos mintis su įdomumu ir su tam tikra doze nuostabos.

Kiek supratau, redaktorė, išklausiusi vieną iš simpoziumo prelegentų pranešimų ir pasišnekėjusi su kitais to simpoziumo dalyviais, susidarė įspūdi, jog, palyginti su ankstyvesnėmis išeivių bangomis, jos banga yra laikoma nepatriotiška, nekultūringa, neišsilavinusia. Šitaip greitai priėjusi prie tokios išvados, Cidzikaitė pasiskundė, kad taip buvo užgauta jos savigarba. Kaip sakiau, tame simpoziume aš pats dėl kitų įsipareigojimų nedalyvavau, bet esu tikras, kad jei ten būtų buvusi surengta platesnė apklausa, dauguma visų bangų lietuvių su Cidzikaitės išvada tikrai nelabai norėtų sutikti. Jie skirtingi kultūra, patyrimu ir, prisipažinkime, amžiumi. Antrabangiai jau baigia išnykti taip, kaip ir pirmoji banga jau beveik visiškai yra nuėjusi į istoriją.

• • •

Man atrodytų, kad lietuvių tauta per ilgus šimtmečius turi išsaugojusi tam tikrus pagrindinius psichologinius charakterio bruožus, kurie tinka bet kurioms šių pastarųjų laikų kartoms. Skirtumas yra gal tik toks, kad per paskutinius maždaug 50 metų lietuvių tauta pasklido į kelias politiška, socialiai ir ekonomiškai skirtingas grupes, kurios buvo skirtingai veikiamos jų gyvenamosios aplinkos. Didžioji dalis tautos liko Lietuvoje, mažesnė – priverstinėje tremtyje, dar mažesnė – politinių pabėgėlių, o paskutiniu laiku ir dar kita, iki šiol vis auganti, ekonominių emigrantų grupė.

Atskilusios nuo tautos kamieno grupės, nors nežymiai ir beveik nepastebimai, kito. Tartis, kirčiavimas ir net pati kalba jau nebe tokia. Iš-tremtųjų atžalos neretai turėjo sukurti nelietuviškas šeimas. Kam pavyko grįžti į tėvynę, turėjo išgyventi politiškai motyvuotas negandas. Politiniai pabėgėliai, kuriuos pripratome vadinti antrąja banga, ilgai laukę tėvynės nuo okupacijos išsilaisvinimo, dauguma tos laisvės nesulaukė ar, sulaukę, nesiryzo grįžti. Negrįžta nei jų atžalos. Naujausia, vadinama trečiąja, banga nemaža dalimi dėl grįžimo yra dar neapsisprendusi.

Vedamojo autorė pateikė daug puikių pavyzdžių apie trečiosios bangos emigrantų įvairią lietuvišką veiklą, kuri tikrai liudija iš jos išplaukiantį kai kurių jų tvirtą lietuvišką nusistatymą. Dėl kultūros ar išsilaisvinimo stokos ginčytis turbūt būtų netikslu, nes to stokojančių galima atrasti bet kokioje bangoje. Norėčiau tik pasisakyti dėl skirtingų bangų patriotiškumo laipsnio ir panagrinėti, kodėl, mano nuomone, jis apskritai skiriasi.

Patriotiškumas nėra vien tik no-

ras pabūti tarp lietuvių, troškimas parodyti, kad esi lietuvis, ar net didžiavimasis savo lietuviška kilme. Man atrodo, kad tikriausias patriotizmo pažymys yra savosios tėvynės meilė, kuri pasireiškia savo kalbos, tradicijų ir papročių branginimu. Patriotiškumas vengia dabar populiarus globalizmo, jis remiasi tautiškumu ir uždeda prievolę padėti tėvynei. Prisiminkime JAV prezidento John F. Kennedy posakį „Ask not what your country can do for you, but ask what you can do for your country.“ Kas sako, kad „kur gera, ten ir tėvynė“, nėra patriotas.

Būdamas antros, iš aktyvios lietuviškos veiklos jau besitraukiančios bangos atstovas, pirmiausia turiu pasakyti, kad, deja, ne vienas mano bangos lietuvis į trečiabangius tikrai žiūri kaip į mažiau patriotiškus, negu tuos, kurie tėvynę paliko karo metu, vejami artėjančio bolševikinio maro. Galima sakyti, kad tai natūralu. Tos kartos žmonės paliko Lietuvą traukdamiesi į karo niokojamą Vokietiją, nes nenorėjo būti fiziškai sudoroti, buvo vedami minties nepasiduoti būsimam kultūriniam prievartavimui, norėjo neprarasti įgimtų minčių ir žodžio laisvės.

Ateitį buvo sunku atspėti, bet turbūt niekas nenumatė, kad ilgai trunkančioje išeivijoje gimstanti karta turės augti svetimoje kultūroje, gerokai užtemdančioje bet kokią lietuvišką kultūrinę apraišką. Ilgai neturėdami galimybės ne tik aplankyti savo tėvynę, jau nekalbant apie grįžimą, jie bent įsisavino šūkį „Mylėkime Lietuvą iš tolo.“ Naujieji emigrantai, ypač jaunos šeimos, apsisprendę palikti tėvynę, tai turėjo suprasti, – kad jų atžalos beveik savo noru bus atiduodamos svetimai įtakai.

Visai kitokios priežastys palikti Lietuvą paviliojo šimtus tūkstančių emigrantų lietuvių, iškeliavusių visam gyvenimui ar laikinai, į įvairiausius pasaulio kraštus. Juk jų nesirengė Lietuvoje nei kas fiziškai sudoroti, nei kas varžė ten lietuvišką kultūrą, nei jis galėjo skųstis dėl žodžio ar kitokios laisvės stokos. Dauguma jų buvo taip vadinami ekonominiai emigrantai, ieškoję geresnio gyvenimo sąlygų kitur, kiti – tėvynėje nesugebėję sudurti galo su galu, tretieji – vedami noro pamatyti pasaulį ar išbandyti jame savo jėgas, dar kiti – ieškodami ar geresnio lygio, ar finansškai prieinamesnio mokslo, ar vedami dar kitokių išskaičiavimų.

Bėgę iš Lietuvos karo metais tikėjo, kad jie pasitraukia tik laikinai, tikėdami, kad Vakarų demokratijų paskelbta tautų apsisprendimo teisė (Atlanto Charta) anksčiau ar vėliau bus įgyvendinta. Deja, taip neįvyko, ir bėgliai, nors ir labai ilgdamiesi tėvynės, turėjo pasirinkti emigranto gyvenimą, nes kelias grįžti į tėvynę buvo uždarytas beveik 50 metų. Lietuvą palikę jau po nepriklausomybės atkūrimo tos problemos neturėjo ir galėjo į ją grįžti ar ją lankyti pagal savo norą, sugebėjimą ar išteklis. O turint tokią galimybę, gal ir tėvynės meilė ir ilgesys kiek išblėso.

Priėmę tokius paaiškinimus, tu-

rėtume suprasti, kuri karta ar banga yra didesni patriotai. Per 50 metų pasikeitė ir gyvenimas, ir bendra pasaulėžiūra. Jei anuomet būti patriotu buvo beveik įgimtas ir normalus dalykas, tai šiandien, pasaulyje išgalėjus globalizmui, patriotizmo sąvoka daug kam tapo svetima. Tai matome ir šiandieninės Lietuvos politiniame gyvenime. Nors Lietuvos Respublikos Konstitucijos 1-o skirsnio 2-as straipsnis sako, jog „Lietuvos valstybę kuria Tauta. Suverenitetas priklauso Tautai“, tik Konstitucijos ilgokas prologas apibrėžia tą „tautą“ kaip „Lietuvių Tautą“.

Skaitydami Lietuvos spaudą, sekdami šalies geopolitinį gyvenimą, matome, kad dėl įvairių priežasčių, o ypač spaudžiama Europos Sąjungos reikalavimų, Valstybės valdžia, t. y. Seimas, Respublikos Prezidentas ir Vyriausybė bei Teismas, Lietuvą vis labiau mato kaip piliečių junginį, o ne kaip lietuvių tautos valstybę. Jaunoji karta yra auklėjama tik pilietiškumo pagrindu, o nemaža senosios kartos dalis yra dar gerokai paveikta per 50 metų trukusios okupacijos.

Todėl nereikėtų stebėtis, kad tokių žmonių požiūris į patriotizmą gali būti visai skirtingas nuo to, kuriuo didžiavosi ir dar didžiuojasi antrosios bangos lietuviai. Žinoma, tai nereiškia, kad abiejose bangose nepasitaiko išimčių. Visiškai sutinku su puikiais Cidzikaitės pateiktais trečiosios bangos lietuviškumo ir meilės Lietuvai pavyzdžiais. Aš pats galėčiau daugiau tokių paminėti.

Nemanau, kad ir prelegentas Stasys Goštautas turėjo kokio nors noro sumenkinti trečiabangių išsilavinimą ar kultūrą. Manau, kad jie ne tik nėra nuo taip vadinamų „dipukų“ atsilikę, bet, priešingai, juos daug kur ir pralenkia. Reikia prisiminti, kad iš nepriklausomos Lietuvos atvažiavę trečiabangiai turėjo daug geresnės mokslo sąlygas, negu buvusioji Vokietijos stovyklų vargo mokyklose subrendusi karta.

To meto pabėgėliai, nors ir intelligentai, dauguma buvo kilę iš lietuviško kaimo. Iki pat sovietinės okupacijos 1940 m. Lietuva, galima sakyti, buvo tik didelis kaimas, kurį sunaikino sovietų aneksija. Miesteliuose ir šiaip versle buvo įsitvirtinę kitų tautybių žmonės. Lietuva jau nebėra toks agrarinis kraštas, koks jis buvo prezidento Smetonos laikais. Šiandien Lietuva kitokia, ir jos žmonės – kitokie. Ne vienas jų, per ilgus okupacijos ir indoktrinacijos metus pripratęs prie užtikrinto darbo, nemokamo mokslo, kitokio ekonomikos supratimo, prarado laisvo ir nepriklausomo ūkininko galvojimą. Po kelių metų atgautos nepriklausomybės atsirado sovietinių laikų nostalgija, nors paskutiniu laiku ji jau pradėjo menkėti. Todėl naujai atvykę į svetimus kraštus trečiabangiai nebijo kibti į verslą ir jame neblogai tarpti. Ar mes nematome, kiek daug naujieji emigrantai yra pasiekę savo darbu ir drąsa įvairiuose amato, verslo ir profesijų srityse? Prie to prisidėjo ir demokratiško Vakarų kapitalizmo įtaka.

Deja, ne taip atsitiko su lietuviška spauda. Jei po karo atvykę „dipukai“ per kelerius metus net kelerio-pai padidino „Draugo“ prenumeratorių skaičių, taip neįvyko prasidėjus naujai emigracijai. Kaip pastebėjo Draugo fondo (DF) tarybos pirmininkė Marija Remienė, jaunesnieji ir senieji atvykę nesijungia į skaitytojų gretas, netampa DF nariais. Faktas, kad „Draugo“ redakcijoje darbuojasi vien trečiosios bangos lietuvaitės,

atrodo, jų nepatraukia. Visą nedalią betgi neturėtume suversti vien trečiabangių nenorui prisidėti prie lietuviškos spaudos. Laikai keičiasi, atėjus interneto gadynei, sunkiai verčiasi ne tik visa etninė, bet ir didžioji Amerikos spauda.

„Drauge“ dažnai parašantis bendradarbis Juozas Gaila savo nesenaime apmąstyme primena dar vieną Lietuvos problemą – alkoholizmą ir jo pasekmes, pvz., nusikalstamumą. Nenorėčiau tvirtinti, kad tarp antrabangių tos problemos nebuvo ir nėra, bet kiekvienas save gerbiantis sociologas turėtų pripažinti, jog ta problema tarp trečiabangių proporcingai yra daugiau paplitusi. Ta alkoholio ir nusikaltimų rykštė atsekė kai kuriuos emigrantus iš Lietuvos, ypač tuos, kurie komunistinėje Lietuvoje buvo pripratę prie kadaise ten buvusios visai kitokios negu Vakaruose socialinio gyvenimo sampratos. Pagyvenus Vakaruose, tas skirtumas tarp bangų tikriausiai išsilygins, nes juk mes visi esame tos pačios tautos vaikai, tik per ilgus metus paveikti nevienodų istorinių poveikių.

• • •

Jei gerb. redaktorė sunerimo tame simpoziume tiesiogiai ar per diskusijas dėl jos bangos tariamo pažeminimo ir todėl buvo užgauta ir jos savigarba, tepaskaito, ką beveik prieš dešimt metų prezidentas Valdas Adamkus pasikalbėjime su tuometine Amerikos lietuvių TV žurnaliste, paklaustas, ką jis manė apie tuo metu į Ameriką plūstančius jaunuosius lietuvių, atsakė: „Aš tragedijos tame nematau. Ši imigracija bus be galo vertinga, ji atsisuks į Lietuvą, sielos lietuviškais reikalais, prisidės prie Lietuvos kultūros kūrimo ir jos puoselėjimo.“ Prezidentas baigė pokalbį, sakydamas: „Aš jos (naujosios imigracijos) nenurašau. Aš žinau, kad ji yra mūsų tautos dalis, ir ji pasiliks ja.“

Tame pačiame pokalbyje 1998 m. Lietuvos prezidentu išrinktas Adamkus, paprašytas palyginti šią su jo paties kartos emigracija, vykusią prieš maždaug 50 metų, taip porijo: „Mes prieš 50 metų atvažiavę, nieko rankose neturėdami, su suplyšusiomis kelnėmis bei kiaurais batais, ieškojome darbų. Tuo metu apie lietuvių niekas nesvajėjo.“ Sunku tikėti, bet prezidentas toliau taip tęsė: „Kai nusipirkti naujo modelio automobilį kiekvienais metais darėsi jau nebeįdomu, staiga visi atsisukome atgal į lietuvių.“

Kaip turėjo jaustis tą programą žiūrėję antrabangiai klausytojai? Ar jų savigarba nebuvo pažeista, kai Adamkus visiškai pamiršo, kaip jo paties karta, nors ir alkana, per ištisus penkerius stovyklinio gyvenimo metus ten steigė mokyklas, teatrus, ansamblius? O Amerikoje atsisukome į lietuvių tiktai tada, kai nusibodo vaikytis naujų modelių automobilių? Ne, jau 1949 m. vien Čikagoje veikė bent septynios lietuviškos pradžios mokyklos. Kitais metais atidarė duris ir Čikagos aukštesnioji lituanistinė mokykla, atgijo Vokietijoje veikęs „Dainavos“ ansamblis, susitelkė lietuvių teatras.

Kas žino, gal Adamkus, norėdamas sušvelninti savo kai kurias kritiškas pastabas apie naująją išeiviją, norėjo parodyti, kad ir pokarinė išeivija įsijungė į lietuvišką vežimą tik su geru pavėlavimu? Bet antrabangiai Adamkui už tokį akibrokštą tikrai atleido, nes 2004 m. Lietuvos prezidento rinkimuose jie, atmetę kandidatę Kazimirą Prunskienę, vos ne 100 proc. balsavo už Adamkų.

„Lietuvos rytas“ tapo Lietuvos čempionu



Kaunas, gegužės 19 d. (ELTA) – Lietuvos krepšinio lygos (LKL) čempionato finalo penktosiose rungtynėse pirmadienį Vilniaus „Lietuvos rytas“ svečiuose 82:70 įveikė Kauno „Žalgirį“ ir laimėjo seriją iki keturių pergalių 4–1. „Žalgiris“ ir „Lietuvos rytas“ LKL finale susitiko jau 11-ą kartą iš eilės. „Lietuvos rytas“ LKL čempionu tapo ketvirtąjį kartą klubo istorijoje. Prieš tai Vilniaus komanda Lietuvos pirmenybėse šventė pergalę 2000, 2002 ir 2006 metais. „Lietuvos rytui“ Marijonas Petravičius (7 atkovoti kamuoliai) pelnė 17 taškų, Donatas Zavackas (7 atk. kam.) surinko 15 taškų, Chuck Eidson (6 atk. kam., 5 rezultatyvūs perdavimai) pridėjo 14 taškų. „Žalgiriui“ Dainius Šalenga (6 atk. kam.) pelnė 23 taškus, Paulius Jankūnas (9 atk. kam.) – 15, Jonas Mačiulis – 14.

ELTOS nuotr.

Labdaros projekto dovanos – Kauno klinikoms

Kaunas, gegužės 19 d. (ELTA) – Kauno medicinos universiteto klinikoje pristatytas Vilniaus tarptautinės moterų asociacijos, Rožinio kaspino draugijos ir bendrovės „Roche Lietuva“ labdaros projektas „Išsaugok gyvenimą“. Klinikų atstovams įteikta parama – pažymėjimai stulpelinių biopsinių adatų įsigijimui.

Renginyje dalyvavo Vilniaus tarptautinės moterų asociacijos tarybos narė Sydney Rea, sėkmingai įveikusi klastingą ligą ir daug padedanti krūtų vėžiu sergančioms Lietuvos moterims.

Projekto idėjos suvienytos moterų kovo 28 d. Vilniuje buvo surengusios išskirtinį labdaros renginį. Kelias valandas trukusiame praėjusio amžiaus 8-ojo dešimtmečio disko stiliumi organizuotame naktiniame renginyje „Stay'in Alive!“ („Išsaugok gyvenimą!“) dalyvavo per 100 svečių. Renginio metu be lėšų, gautų iš bilietų pardavimo, loterijos bei rėmėjų, Rožinio kaspino draugija papildomai paaukojo 5,000 litų, kurie buvo surinkti pardavus Erikos Umbrasaitės knygą „Vienos krūties istorija“, dar 15,000 litų paramą šiam projektui skyrė Šveicarijos farmacijos bendrovė „Roche“.

Iš viso rengėjams pavyko surinkti apie 37,000 litų. Didžioji dalis šių

lėšų skirta stulpelinių biopsinių adatų projektui. Likusi suma – Agnės Zuokienės vadovaujamam judėjimui „Nedelsk!“, kuris ketina gautą paramą panaudoti švietėjiškiems renginiams: pasaulyje populiariaus ir Lietuvoje jau tradicijas įgyjančio „bėgimo prieš krūties vėžį“ varžyboms organizuoti.

Lietuvos onkologinių ligoninių aprūpinimo stulpelinėmis biopsinėmis adatomis projektą vykdo Rožinio kaspino draugija, išleidusi žurnalistės, nugalėjusios krūties vėžį, E. Umbrasaitės autobiografinę knygą „Vienos krūties istorija“, ir Vilniaus tarptautinė moterų asociacija, vienianti Lietuvoje reziduojančių užsienio ambasadorių bei verslininkų žmonas bei lietuves moteris. Projekto partneris – Šveicarijos farmacijos bendrovė „Roche“, pirmaujanti audinių vėžio nustatymo srityje bei kurianti išskirtinius onkologinius vaistus.

Viena adata, kuria galima itin tiksliai nustatyti diagnozę, išvengiant operacinės procedūros, kainuoja apie 60–100 litų. KMU klinikoms atiteks 100 adatų, Kauno onkologinei ligoninei – 50 adatų bei biopsinė šaudyklė, Vilniaus universiteto onkologijos institutui – 250 adatų ir šaudyklė, Klaipėdos universitetinei ligoninei – 50 adatų ir šaudyklė.

KTU steigia universitetą vaikams

Kaunas, gegužės 19 d. (ELTA) – Birželį duris turėtų atverti Kauno technologijos universiteto (KTU) vaikų universitetas. KTU steigia universitetą vaikams, siekdamas sudominti 7–12 metų amžiaus vaikus mokslu bei populiarinti studijas.

Lietuvoje vaikų universitetas – dar naujovė. Tačiau šis sumanymas nėra naujas kitose Europos šalyse. Ten veikiantys panašūs universitetai netgi susijungę į vaikų universitetų tinklą. Europos Komisijos įkurto tinklo veikla siekiama suteikti reikiamą pagalbą jau gyvuojantiems vaikų universitetams, sustiprinti jų plėtrą, skatinti naujų universitetų atsiradi-

mą. Per tokį tinklą tarpusavio patirti mi dalijasi daugelio Europos šalių universitetai.

Vaikų universitetuose organizuojamos įvairios paskaitos ir užsiėmimai bendrojo lavinimo vidurinių mokyklų pradinėse bei aukštesnėse klasėse besimokantiems vaikams, kurie specialiai jiems sukurtoje „aukštojoje mokykloje“ įtraukiami į įvairias projektines veiklas. Mokslui populiarinti čia kuriamos specialios laboratorijos, organizuojamos ekskursijos.

Numatoma, kad birželį vyksiančiame pirmame KTU vaikų universiteto paskaitėlių cikle dalyvaus 50–80 vaikų.

Svarbu žinoti

Bus paprasčiau tvarkyti vaiko pilietybės dokumentus

Lietuviams.com – Vyriausybė priėmė nutarimą, kuriuo supaprastinama dokumentų dėl vaikų Lietuvos Respublikos pilietybės įgijimo rengimo procedūra konsulinėje įstaigoje. Nustatyta, kad tais atvejais, kai prašymas dėl vaikų Lietuvos Respublikos pilietybės įgijimo paduodamas konsulinei įstaigai, tačiau vaikas neįtrauktas į apskaitą Lietuvos Respublikos civilinės metrikacijos įstaigoje

arba jo gimimas neįregistruotas ir todėl nėra galimybės pateikti gimimo liudijimo, dokumentai dėl vaiko pilietybės įgijimo gali būti priimami, jei kartu su prašymu pateikiami dokumentai dėl vaiko gimimo įtraukimo į apskaitą Lietuvos Respublikos civilinės metrikacijos įstaigoje ar įregistravimo. Taip pat nutarta atsisakyti reikalavimo asmenims pateikti dokumentą, patvirtinantį sumokėtą valstybės rinkliavą, bei sutrumpinti visų pilietybės dokumentų rengimo laiką.

Gražinta Maskvoje paimta fotojuosta

Vilnius, gegužės 19 d. (ELTA) – Lietuvos kariuomenės atstovams gražinta praeitą savaitę Maskvos Šeremetjev oro uoste neteisėtai paimta pagal Atviros oro erdvės sutartį Lietuvoje atlikto skrydžio fotojuosta.

Rusijos gynybos ministerijos atstovai juostą gražino Lietuvos gynybos atašė Rusijoje pulkininkui Česlovui Šlėgaičiui.

Rusijos Federacijos ginkluotės kontrolės specialistai kartu su Baltarusijos Respublikos atstovais skrydį pagal Atviros oro erdvės sutartį virš Lietuvos teritorijos atliko gegužės 7 d. lėktuvu AN-30B. Skrydžio medžiagos paėmimas – rimtas Atviros oro erdvės sutarties pažeidimas.

Tarptautinės teisės specialistas doc. dr. Dainius Žalimas yra teigęs, kad tai, ar žvalgybinės Lietuvoje atlikto skrydžio medžiagos paėmimas Rusijoje tėra nesusipratimas, parodys tai, ar didžioji Lietuvos kaimynė su-

skubs ją perduoti mums. To nepadarius grėstų ilgalaikės neigiamos pasekmės šalių santykiams.

Tąsyk D. Žalimas buvo linkęs manyti, kad tai apmaudus nesusipratimas. „Aš nemanau, kad tai buvo padaryta piktybiškai. Matyt, Rusijos pareigūnai nežinojo, kad tokio pobūdžio medžiagą galima išsivežti. Tik kyla klausimas, ar Rusijos valdžia viską padarė, kad tie asmenys, kurie dirba pasienio patikros arba muitinės poste, žino, jog tokio pobūdžio informacija pagal tarptautinę Atviros oro erdvės sutartį gali būti išvežta. Kad Rusijoje tokie nesusipratimai vyksta, manęs nestebina. Ne vien tik Rusijoje tokių nesusipratimų būna, būna ir kitų valstybių pasienio arba muitinės punktuose“, – teigė jis.

Pasak tarptautinės teisės specialisto, jei Rusija greitai atiduos visą medžiagą ir atsiprašys, didesnės įtakos šis įvykis šalių santykiams neturės.

Nustatytos žydų kapinių ribos



Karaliaus Mindaugo pastatas.

Tomo Urbelionio/BFL nuotr.

Vilnius, gegužės 19 d. (Balsas.lt) – Vyriausybė pritarė Kultūros paveldo departamento (KPD) parengtoms Vilniaus žydų Šnipiškių senųjų kapinių riboms ir nustatė apsauginę jų teritoriją. Pagal šį planą nei Karaliaus Mindaugo pastatas, nei kiti pastatai nepatenka į kapinių zoną.

„Mes paprasčiausiai aptarėme politines nuostatas, kaip spręsti šią įsisenėjusią problemą, kur diskusijos dėl buvusios žydų kapinių teritorijų labai ilgos ir užsitęsios, ir Vyriausybė pritarė tokioms principinėms nuostatoms, kad iš tiesų reikėtų apibrėžti dvi teritorijas: viena – tai daug maž sutariamoms kapinių ribos, o kita dalis teritorijos, dėl kurios yra labiau diskutuojama, – tai tam tikra apsaugos zona. Jose reikalavimai būtų skirtingi“, – po pasitarimo sakė premjeras Andrius Kubilius.

Jo teigimu, dalyje teritorijos, kur buvo kapinės, investiciniai darbai bus negalimi visai, o kitoje zonoje tokie darbai bus leidžiami, bet su stipriu apsaugos režimu.

KPD direktorė Diana Varnaitė savo ruožtu tvirtino, kad departa-

mento vertinimo taryba nesant galimybės patikrinti archeologiniais tyrimais, kiek tikslios yra numamos kapinių ribos, pasinaudojo įstatymų leidžiama galimybe ir pernai nustatė apsaugos nuo fizinio poveikio pozonį.

Pasak D. Varnaitės, pagal patvirtintas ribas jokio statinio šiuo metu kapinių riba patvirtintoje teritorijoje nėra. Jos teigimu, buvusių kapinių riba šiaurėje beveik siekia Žalgirio stadioną, pietinėje dalyje tęsiasi iki Olimpiečių gatvės.

„Karaliaus Mindaugo pastatas pietvakarinėje dalyje neklūna, kadangi KPD vertinimo taryba buvo nusprendusi, kad net jei ten kapinių ir būta, tai jos buvo statybų metu apnaikintos, o dabar šis pastats patenka į apsaugos zoną“, – aiškino D. Varnaitė.

Dėl tos pačios priežasties į kapinių ribas neįtraukta ir abejonių kėlusio Sporto rūmų teritorija.

Žydų kapinės, kurių ribas dabar bandoma nustatyti, Vilniaus centre veikė nuo XVI amžiaus. Jos uždarytos XVIII amžiuje, o 1950 metais sovietų valdžia jas išardė.



Pasaulio naujienos



D. Medvedev priminė, kad istorija nieko nemoko, o tik baudžia už savo pamokų neišmokimą.

Medvedev baus „istorijos klastotojus“

Maskva, gegužės 19 d. (Delfi.lt) – Antradienį Kremliaus spaudos tarnyba pranešė, kad Rusijos Federacijos prezidentas Dmitrij Medvedev pasirašė įsaką dėl Komisijos dėl pasi-priešinimo bandymams klastoti istoriją, kenkiant Rusijos interesams, sukūrimo.

Kiek anksčiau Rusijos valstybės vadovas teigė, kad tokie bandymai „tampa vis drastiškesni, piktesni, agresyvesni“. Savo gegužės 9 d. minėtai Pergalės dienos skirtame kreipimesi D. Medvedev priminė, kad istorija nieko nemoko, o tik baudžia už savo pamokų neišmokimą: „Todėl labai svarbu ne tik domėtis istorija – reikia ją žinoti, – teigė Rusijos prezidentas. – Mes turime išsaugoti istorinę atmintį.“

Sudaromai komisijai vadovaus prezidento administracijos vadovas Sergej Naryškin. Iš viso komisiją sudarys 28 žmonės – prezidento administracijos, Rusijos užsienio reikalų ministerijos, Rusijos vidaus žvalgy-

bos tarnybos, Saugumo tarybos, Regioninės plėtros ministerijos, Teisingumo ministerijos, Kultūros ministerijos, Visuomenės rūmų, Valstybės dūmos, Rusijos federalinės archyvų agentūros, Rusijos federalinės mokslo ir inovacijų agentūros atstovai.

Rusijos užsienio reikalų ministerija nuolat atkreipia visuomenės dėmesį į daugelio buvusių SSRS valstybių bandymus peržiūrėti istoriją. Rusijos užsienio politikos įstaigos ne kartą reiškė pasipiktinimą dėl Estijos SS divizijos veteranų sąskrydžių Estijoje. Dvišalius Rusijos ir Latvijos santykius taip pat rimtai apsunkina buvusių latvių SS formuočių heroizavimas.

Šių metų sausio mėn. D. Medvedev pareiškė, kad su tomis valstybėmis, kurios reabilituoja ir aukština fašizmą, dialogą vystyti reikia be atsargių diplomatinį formuluočių bei kiekiau formuluoti Rusijos nuostatą šiuo klausimu.

Izraelyje baiminamasi galimo santykių su JAV atšalimo

Jeruzalė, gegužės 19 d. (AFP/BNS) – Dideli nesutarimai, išaiškėję per antradienį vykusį Izraelio premjero Benjamin Netanyahu pirmąjį susitikimą su JAV prezidentu Barack Obama, žydų valstybėje sustiprino nuogąstavimus, kad jos santykiai su pagrindine sąjungininke gali atšalti.

„Susitarta nesutarti“, – skelbė populiaraus Izraelio dienraščio „Yediot Aharonot“ antraštė kitą dieną po Washington, DC vykusio svarbaus susitikimo, apnuoginusio JAV ir Izraelio nesutarimus dėl Artimųjų Rytų taikos proceso ir Irano.

Po vadovų susitikimo Ovaliajame kabinete kai kurie apžvalgininkai perspėjo, kad pakitęs Washington tonas nieko gera nežada daugelį metų gyvavusiems ypač draugiškiems Izraelio santykiams su Jungtinėmis Valstijomis.

Po pusantros valandos užtruksio abiejų vadovų pokalbio prie keturių akių B. Obama dar kartą pabrėžė, kad Washington pasisako už atskiros palestiniečių valstybės įkūrimą, taip pat pareiškė, kad Izraelio naujakurių gyvenviečių plėtra „turi būti sustabdyta“.

„Neliko nei vienos nuospaudos, ant kurios Obama nebūtų užmynęs“,

– rašė Izraelio dienraštis „Maariv“.

B. Netanyahu dar kartą išsisuko neparėmęs dviejų valstybių sprendinio ir neįsipareigojęs sustabdyti naujakurių programos, kurią remia jo dešinėsios pakraipos vyriausybė.

B. Obama nuostata gerokai skyrėsi nuo jo pirmtako George W. Bush, kuris buvo laikomas nepaprastai simpatizuojančiu Izraeliui, nuostatų. Prezidentas pažadėjo aktyviai remti taikos procesą ir subūrė specialistų komandą, kurios nariai turi daug patirties skleidžiant taikdariškas idėjas šiame neramiame regione. Naujasis JAV vadovas paskelbė naują strategiją Artimųjų Rytų atžvilgiu, dėl kurios žydų valstybė gali nebetekti anksčiau Washington politikoje turėtos ypatingos padėties.

Daug patirties turintis liberalios pakraipos dienraščio „Haaretz“ žurnalistas Akiva Eldaras rašė: „Dar nesu matęs oficialaus susitikimo Washington, kuris baigtųsi viešai išsakyti tiek daug nuomonių skirtumų.“

Tačiau kai kurie specialistai nepitaria nerimaujantiems, sakydami, jog nepaisant visų pozicijų skirtumų JAV ir Izraelis išlieka strateginiais sąjungininkais.

EUROPA

BRIUSELIS

Europos Komisijos (EK) būstinė dar neatidaryta po kilusio gaisro, todėl 2,700 darbuotojų buvo priversti ieškotis kitų biurų arba dirbti namuose, pranešė Europos Sąjungos (ES) aukščiausios vykdomosios valdžios įstaigos atstovas. EK dirba „Berlaymont“ pastate, esančiame Briuselio rajone, kuriame telkiasi daugelis ES įstaigų. Gaisras pirmadienį per pietų pertrauką kilo šio pastato vienoje techninėje šachtoje ir išplito iki pat viršutinio 13-o aukšto, kuriame yra EK pirmininko J. Manuel Barroso biuras.

ŽENEVA

Jungtinių Tautų (JT) generalinis sekretorius Ban Ki-moon per Ženevoje vykstančią konferenciją dėl nusiginklavimo sveikino „naują postūmą nusiginklavimo procesui“, kuri suteikė Rusijos ir JAV pradėtos derybos dėl susitarimo, turinčio pakeisti svarbią šaltojo karo laikų branduolinio nusiginklavimo sutartį. Antradienį Maskvoje JAV ir Rusija pradėjo pirmąjį derybų dėl naujo susitarimo etapą.

Rusija ir Gruzija antradienį Ženevoje atnaujino išvakarėse nutrūkusias derybas, kuriomis siekiama sumažinti įtampą tarp dviejų šalių, pranešė vienas diplomatas. Pirmadienį Rusijos ir Maskvos remiamo separatistinio Pietų Osetijos regiono delegacijos pasitraukė iš penktojo derybų dėl Rusijos ir Gruzijos santykių sureguliuavimo po pernai rugpjūtį vykusio karinio konflikto etapo.

VARŠUVA

Lenkijos Silezijos regione nuo vidurnakčio buvo nutrauktas ir kelevinių, ir krovinių traukinių eismas, pranešė šalies naujienų agentūra PAP. Tokį sprendimą teko priimti dėl to, kad naktį nežinomi asmenys pavogė elektros laidus dviejuose eismo ruožuose. Nors Lenkijoje buvo imtasi priemonių sustiprinti geležinkelio apsaugą, elektros laidų ir bėgių vagystės vis dar tebėra dažnos.

AZIJA

ISLAMABADAS

Pakistanas išgyvena vieną iš didžiausių pasaulyje pabėgėlių krizių, o humanitarinės pagalbos darbuotojai stengiasi pasirūpinti daugeliu iš maždaug 2 mln. žmonių, kurie pasitraukė iš kovos veiksmų zonos, sakė JT humanitarinės pagalbos biuro direktorius Rashid Khalikov. Jis paprašė skirti daugiau lėšų daugybei pabėgėlių stovyklose arba artimųjų namuose prieglobstį radusių žmonių, kurie pasitraukė iš teritorijų, apimtų vyriausybės kovų su talibais. Pasak JT pareigūno, tik 15 proc. naujųjų pabėgėlių rado prieglobstį vyriausybės įkurtose stovyklose.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV priešraketinės gynybos (PRG) skydo sistema, kuria planuojama ginti Europą nuo galimų Irano puolimų, tikriausiai nebūtų veiksminga prieš Irano kuriamas raketas, dienraštis „The Washington Post“ citavo bendrą žymių JAV ir Rusijos mokslininkų studiją. JAV ir Rusijos tyrėjų grupė taip pat padarė išvadą, jog branduolinių užtaisų ir pakankamai toli juos galinčių nunešti raketų Iranas tikriausiai įstengtų pasigaminti ne anksčiau kaip po 5 metų.

LOS ANGELES

JAV centrinės žvalgybos valdybos (CŽV) direktorius Leon Panetta teisingo bepiločių lėktuvų puolimus prieš „al Qaeda“ kovotojus ir nurodė, kad prezidento B. Obama politika padėjo smarkiai sutrikdyti šio tinklo vadovybės struktūrą. CŽV vadovu vasarį paskirtas pareigūnas pirmąkart nuo kadencijos pradžios sakė viešą kalbą Los Angeles vykusiuose oficialiuose pusryčiuose ir pareiškė, kad kova su terorizmu ir „al Qaeda“ išliks svarbiausiais agentūros uždavinys.

LONG BEACH

Du maži lėktuvai pirmadienį susidūrė virš vandenyno netoli pietinių California krantų, o gelbėtojų komandos tarp plūduriuojančių nuolaužų ieško likusių gyvų žmonių. Vienas iš susidūrusių lėktuvų buvo „Cessna 172“, kuris pakilo iš Long Beach, o apie kitą orlaivį jokios informacijos neturima. Taip pat tiksliai nežinoma, kiek žmonių buvo abiejuose lėktuvuose.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Air Freight

Auto Export

Small Packages

Trucking

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave **Bridgeview**, IL 60455 **Tel. 1 708-599-9680**
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Apie „Sokolovo smogikus”

POVILAS VAIČEKAUSKAS

Tai buvo 1945 m. gegužės pabaiga. Karas baigėsi. Nutilo patrankų gausmas ir karo lėktuvų skrydžiai. Vokiečių Šiaurės armijų grupuotė, gegužės pradžioje apsupta Šiaurės vakarų Latvijoje, kapituliavo, pasidavė į nelaisvę sovietams. Naujoji Lietuvos valdžia, besiorganizuojantys stribai ir kiti tarybinės valdžios aktyvistai džiaugėsi. Jie šaudė raketas, šaudė iš šautuvų ir automatų į orą, blaškėsi po kaimus ir miestelius, gąsdino žmones. Bet daugelis karo pabaiga nesidžiaugė: Lietuvos likimas neaiškus, okupantas niekur neišėjo. Atrodo, čia nori įsitvirtinti. Paskiriami apylinkėse seniūnai, žmonės varomi į įvairias talkas padėti sovietų kariams.

Po to, kai 1944 m. lapkričio 7 d. pabėgau iš Raudonosios armijos, į kurią buvau suimtas ir su sargyba pristatytas, slapsčiausi Rokiškio apskr., Skapiškio vlsč., Vėželių kaime ir kitur. Pradėjus organizuoti Lietuvos partizaniniam pasipriešinimui, prisijungiau prie jo ir dalyvavau skapiškėnų būryje. Mūsų veiklos rajonas buvo Vainiškių miškas, Skapagirys, Šimonių girios prieigos. Turėjome ryšius su Žaliosios girios partizaniais.

Prisimenu, kaip vieną dieną per ryšininkus gavome išsamų pranešimą ir įspėjimą apie pasirodžiusius, persirengusius enkavedistus. Jie labai noriai ieško partizanų, nori su jais užmegzti ir palaikyti ryšį, ypatinai siekia bendrauti tik su vadais, partizanų vadovybe. Tiksliai dabar neprisimenu, kuriems partizanų būriams teko su tais persirengėliais susitikti, bet kaimynai partizanai mums smulkiai ir detalai nupasakojo tuos susitikimus, papasakojo, kokie buvo išpūdžiai bei rezultatai. Iš vado pranešimo ir pasakojimų prisimenu, jog tų persirengėlių dalinį sudarė apie 500 vyrų. Visi apsirengę vokiškomis uniformomis, apsiginklavę vokiškais ginklais, kalba vokiškai. Jie sakosi esą prasiveržę iš taip vadinamo „Kuršo katilo“ Latvijoje. Partizanai, kurie gerai kalbėjo vokiškai, vieno susitikimo metu aiškiai pastebėjo, kad kai kurie užkalbinti „vokiečiai“ elgėsi kaip nebyliai. Vieno partizanų būrio vyrus apsimetė-

liai bandė nuginkluoti ir tik nedaugeliui su kautynėmis pavyko iš jų prasiveržti ir išlikti gyviems. Iš provokatorių pinklių ištrūkę partizanai plačiai paskleidė šiuos nuotykius aplinkiniams, kitiems partizanų būriams: Alizavos, Vabalninkų, Kupreliškio ir kitiems. Persirengėlių pėdsakai buvo kruvini. Ūkininkai, kurie juos gausiai šelpė ir jais patikėjo, buvo suimti, vėliau išvežti į Sibirą, o ir daug neperspėtų partizanų įkliuvo, buvo nužudyti arba dingo be žinios.

• • •

Lietuvoje pasirodžius naujam filmui „Smogikai”, kur tie apsimitėliai pristatomi nepakankamai ir kontroversiškai, norėčiau „Draugo” skaitytojams pristatyti vieną konkretų atvejį iš šiaurės Aukštaitijos partizanų atsitikimų, kuriuos surinko ir aprašė Panevėžio Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių istorinės sekcijos vadovas Antanas Šimėnas. Jis atsiuntė Sokolovo smogikų grupės vado, MGB pulkininko Stasio Šimkaus nuotrauką, kurią dėl blogos kokybės kažin ar išspausdins „Draugo” redakcija.

Štai prieš mano akis nuotrauka, nelabai kokybiška, bet ši bei tą joje galima įžiūrėti. Tai Stasys Šimkus, gimęs 1925 m., buvęs Sokolovo provokatorių „Smogikų” grupės vadas nuo 1948 m. iki 1953 m. Jo dėka Labanoro ir Šimonių giriose buvo nužudyta 150 Lietuvos partizanų, 90 klasta suimti gyvi, kankinti ir bandyti užverbuoti KGB. Vėliau dirbo Vilniuje, KGB žinyboje, iki paskutinių Tarybų Lietuvos dienų. Iš nuotraukos aiškiai matyti, jog turi pulkininko laipsnį, pasipuošęs čekistų ženklu, turi net 11 sovietinių apdovanojimų, ordinų ir medalių. Atkūrus 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Nepriklausomybę, gyveno Vilniuje, gavo 800 litų Lietuvos pensiją. Dabartinė šio asmens padėtis man nežinoma, spėju, jog greičiausiai yra iš Lietuvos išvykęs.

1946 m. gegužės 1 d. į Lietuvą kovoti ir tvarkytis su „banditais”, sovietiniu žargonu kalbant, buvo atsiųstas mjr. Aleksiejus Sokolovas, pasižymėjęs bolševikų kovose su Vidurinėje Azijoje veikusiais basmačiais 1928–1929 metais, taip pat vėliau ir Ukrainoje, kovojant su antiso-

vietiniais ukrainiečių partizaniais. Jis buvo labai žiaurus ir tikras klastos specialistas. Lenino „anūkas”, įsisavinęs tą „dorybę” iš paties Lenino garsiojo posakio: „Jeigu negalima mušti priešo iš kairės, mušk jį iš dešinės.” Paprasčiau sakant, įsiterpk į priešo gretas, apsimesk jo pasekėju, o slapčiomis, klasta – kenk jam, ardyk jo eiles, progai pasitaikius, žudyk priešą, sėk jam baimę ir siaubą.

1946 m. rugpjūčio 16 d. Lietuvoje slaptaį įkuriamas MVD – pirmasis kovai su Lietuvos partizaniais ypatingas būrys, netoli Vilniaus, specialioje sodyboje, vedami to būrio apmokymai. Būrio nariai, apvilkti lietuviškomis, vokiškomis, net lenkiškomis uniformomis, išvežiojami po visą Lietuvos teritoriją. Jie turėjo vaidinti atklydusius iš kitų apygardų ar rajonų Lietuvos partizanus, labai ieškančius ryšių su vietiniais partizaniais, ryšininkais ar kitais laisvės kovotojais. Į tokių smogikų būrį buvo priimami tik idėjiniai stribai, Lietuvos partizanai išdavikai, savo noru ar per prievartą tapę išdavikais, užverbuoti agentais. Pvz., klasta suimtiesiems partizanams krūmuose ar kur nors kitur ant sukurto lauželio smogikai pakepindavo jiems kojų padus ir išgaudavo sutikimą dalyvauti smogikų dalinyje ar bendrą lojalumą sovietams, užsiverbavimą ir sutikimą bendradarbiauti, vykdyti smogikų nurodymus. To būrio nariai turėjo gerai mokėti lietuvių kalbą, žinoti partizanų papročius, tradicijas ir jų gyvenimo būdą. Tuo metu smogikų buvo apie 90.

1950 m. įkuriamą antroji smogikų grupė. 1951 m. dar trys specialios čekistų-smogikų grupės Kauno, Klaipėdos ir Šiaulių rajonuose. Idealus atvejis, kai smogikams pavyksta užverbuoti Lietuvos partizanų vadus.

Čekistai ir smogikai labai mėgdavo „vaidinti” tokius spektaklius, kurių bendras vaizdelis toks. Suimamas Lietuvos partizanas, smogikai jį tardo, jis tyli, nieko nepasakoja. Tuomet jį surištą veža į MGB štabą. Pakeliui užpuola tikrieji Lietuvos partizanai (vėlgį partizaniais pasivertę tie patys čekistai). Vyksta kautynės. „Nušau-na” partizaną vežusius sargybinius, jie guli „krauju” apsiplėję, „negyvi”, partizanas išvaduojamas „savųjų”. Tada „tikrųjų” partizanų bunkeryje tardomas išpasakoja visas paslaptis apie savo būrį, vadus, slaptažodžius ir t. t., neįtardamas klastos tampa išdaviku. Po kurio laiko „partizanų” bunkerį apsupa sovietų kariuomenė, „deginami” tardymo protokolai, suimtas vėl pakliūna į tas pačias čekistų rankas. Vėl tardymas. Ant tardytojo stalo pasirodo nesudeginti tardymo bunkeryje protokolai, o suimtajam staiga paaikškėja čekistų-smogikų klasta.

Toks likimas ištiko mano bendrabylę, Vilniaus Pedagoginio instituto Matematikos fakulteto paskutinio kurso studentę a. a. S. M. Ją tardė pulkininkas Čelnakovas, labai žiaurus čekistas. Mušdamas ją per sprandą ir nugarą gumine lazda – nieko neišgavo, o suvaidinus tokį išlaisvinimo spektaklį ji išpasakojo viską, ką žinojo apie ryšius, partizanus ir vadus. Gražinta į KGB rūmus, Gedomino prospekte Vilniuje, buvusį požeminį kalėjimą, mergaitė bandė nusižudyti. Naktį kameros draugės pastebėjo iš a. a. S. M. gulto lašantį kraują. Pabaladojo į kameros langelį, iškvietė sargybinius. Ją paguldė į ligoninę,

sustabdė iš venų kraują ir ji liko gyva. Visa tai įvyko 1950 m. vasarą. Maždaug po septynerių metų iškalėtų Sibire Kaune dar mums buvo lemta susitikti ir išgirsti tą šurpią istoriją apie Sokolovo smogikus. O partizanų bunkeryje, kaip pasakojo a. a. S. M., jie dainavo patriotines partizanų dainas, meldėsi, prieš valgant žegnojosi...

Kitas mėgstamas Sokolovo smogikų Lietuvos partizanams paruoštas masalas būdavo specialiai partizanams „pametamas” suklastotas, MGB specialistų paruoštas dokumentas ar laiškas, jog toks ir toks asmuo yra MGB užverbuotas. Dokumentą neva yra pametęs koks nors MGB leitenantas atsitiktinai. Taip išprovokuoti partizanai šaudydavo savus.

Ne veltui mjr. Sokolovas buvo čekistų viršininkų apdovanotas trimis Raudonosios vėliavos ordinais, Raudonosios žvaigždės ordinu, Tėvynės karo pirmojo laipsnio ordinu ir kt. medaliais. Jis diegė nepaprastą žiaurumą savo pavaldiniams.

Be mjr. Sokolovo smogikuose veikė rusiškam pavardėm Nikolajus Sokolovas, vyr. lt. Nikolajus Čurakovas. Jie mėgo kankinimus įkaitinta geležimi. Gaudavo labai didelę tuomet mėnesinę 1,000–1,200 rb. algą ir dar premijas už užduočių įvykdymą. Šalia rusiškų pavardžių Sokolovo smogikų randame ir lietuviškas pavardes. Tai anksčiau minėtas MGB pulkininkas Šimkus, MGB vyr. lt. P. Rimkevičius, lt. Staškevičius. Prie čekistų 2N valdybos 1952 m. MGB turėjo 6 grupes su 77 agentais smogikais. Partizanų vado Balio Vaičėno partizanų būrys buvo sunaikintas 1951 m. balandžio 11 d., vadovaujant lietuviui vyr. lt. Staškevičiui.

Paminėtinos kai kurios Sokolovo smogikų pavardės ar slapyvardžiai plačiai žinomi Lietuvos partizaniniame pasipriešinime 1944–1953 metais: R. Ottingas vokiečių kareivis – Kirvis, J. Balita – Ažuolas, dim. mrj. P. Pečiulaitis suėmęs Jankauskas – Demonas, Kimštas, Kalytis. Teisybė, kad kai kuriose Lietuvos partizanų apygardose į partizanų rankas pakliūdavo ir Sokolovo smogikai. Pvz., 1948 m. Kėstučio apygardoje partizanai pačiupo, ištardė ir pakorė net tris smogikus: Taurą, Šerną ir Aidą. Vyko kova, žiauri kova.

Labiausiai įsidėmėtina ir konkrečiais skaičiais pavaizduota Sokolovo smogikų Lietuvoje veikla, kurią apibrėžė LGGRTC departamento direktorius, istorikas Vilniaus universiteto docentas, o šiuo metu ir Lietuvos Seimo nacionalinio saugumo komiteto pirmininkas Arvydas Anušauskas. Pagal jį, Sokolovo smogikais yra buvę apie 250 žmonių. Jie nužudė apie 500 žmonių, paėmė į nelaisvę 220 Lietuvos partizanų, nužudė 60 civilių, ištardė 700, kas leido čekistams suimti dar 5,000 Lietuvos pasipriešinimo dalyvių-kovotojų (žr. 2003 m. Nr. 4 „XXI amžius”).

Lietuvoje pasirodęs ir per LRTV parodytas filmas „Smogikai” aiškiai neatspindi tikrosios Sokolovo smogikų veiklos. Reikia Lietuvos valstybės mastu paruošti ir sukurti vaidybinių filmą, kuriame ne vien tik blogis, bet ir gėris visu savo grožiu pasirodytų. O tokių grožio perlų ir didvyriškumo bei pasiaukojimo deimantų tiek daug. Kažin ar surastume jų tiek kitų tautų istorijoje.



Jonas Kimštas (antras iš k.) – vienas iš Sokolovo smogikų.

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 22

Todėl lietuvių kareiviai bandė protestuoti, bet okupantai į tai nekreipė jokio dėmesio, atkirsdami, jog jie nori mus „užgrūdinti“. Labiausiai dėl tokio „grūdinimo“ kentėjo raitas. Mūsų artilerija tuo metu dar buvo traukiama vien arkliais, tai raitieji po tokių manevrų grįždavo su nušalusiomis nosimis, lyties organais bei galūnėmis. Kai jau ir mūsų karininkai pradėjo atvirai priekaištauti – jie irgi turėjo ne šiltesnę už mūsų aprangą, rusai nusileido ir naktinius „manevrus“ pakeitė dieniniais. Bet tai nedaug pagerino mūsų varganą padėtį, nes, kaip minėjau, dienos metu temperatūra nelabai tepakildavo.

* * *

Į pietus nuo rūmų stovėjo pagalbiniai-ūkiniai statiniai bei kumečių – dvaro darbininkų gyvenamieji namai, viename iš kurių buvo įsikūrusi mūsų dalinio transporto ūkio raštinė. Pažinojau ten dirbusius raštvedžius: jau minėtą Bariną ir eilinį Kapočių. Kapočius anksčiau buvo tarnavęs jūreivių Lietuvos karo laive „Prezidentas A. Smetona“, bet po Klaipėdos krašto okupacijos buvo komandiruotas į mūsų Autorinktinės mokomąją kuopą. Tad pagal „seną“ pažintį, aš laisvalaikiu dažnai užsukdavau į mūsų raštinę tik tam, kad pasišnekėčiau bei pasidalinčiau dienos įspūdžiais, kurių, su įvairiais viršininkais bevažinėjant po įvairius dalinius, apščiai prisirinkdavo. Taip, vieną dieną užėjus į buvusį kumetyną, radau, kaip įprasta, juos be triūsiančius prie savo popierių. Besikalbant apie šį bei tą, aš atsitiktinai, nieko neįtardamas, paliečiau politinę temą. Užsiminiau apie Europoje susidariusią politinę padėtį ir, priėjęs prie Senojo žemyno žemėlapių, kuris kabėjo ant sienos, pradėjau pirštu brėžti valstybes, kurias tuo metu jau buvo okupavę vokiečiai. Savamoksle „politinę apžvalgą“ užbaigiau išvada, kuri vėliau pasitvirtino:

– Vokietija jau visiškai apsupo rusus ir netrukus pradės karą ir prieš juos! Tokiai mano minčiai pritarė ir jūreivis Kapočius. Tik Barinas tylėjo ir nesikišo į mūsų išvedžiojimus. Bet kiek patylėjęs, pradėjo įrodinėti priešingą nuomonę. Kaip pagrindinius argumentus, jis minėjo Raudonosios Armijos „nenugalimumą“ ir Ribbentrop su Molotov pasirašytą „Nepuolimo sutartį“. Nepritardamas mano mintims, jis visokeriopai liaupsino „tarbų“ santvarką ir Sovietų „galybę“. Bet kai aiškiai pamatė, kad mes su Kapočium ir toliau tvirtai laikomės savo „eretiškos“ nuomonės, Barinas staigiai pakreipė kalbą kita linkme, ir tuokart mes nutarėme daugiau nediskutuoti šia tema. Kadangi, kaip jau rašiau, man kasdien prisijėjo vežioti pulko komisarą į namus Vilnių ir rytais atvežti į pulko kareivines, kitos dienos rytą aš vėl nuvažiavau į Vilnių, ir prie namo, kurį tas buvo užėmęs, aš laukiau komisaro. Atėjęs jis gan rūščiai pasisveikino ir, įlipęs į mašiną, šaltai įsakė važiuoti:

– Pojiechali!

Visą kelią iki Lentvario, nepritarė nė žodžio (nors šiaip jis buvo labai kalbus). Bet privažiuojant prie kareivinių jis netikėtai pradėjo klausinėti: „Iš kur pas tave atsirado toks

durnas supratimas („durnoje poniatyje“), jog vokiečiai nori mus užpulti?!“ Aš buvau išties suglumintas ir sumišęs nuo tokio staigaus klausimo. Nežinojau, ką jam ir atsakyti. Todėl beliko „kaltai“ tylėti ir žiūrėti į kelią. Mes jau atvažiavome, o jis neatlyžęs pradėjo aiškinti:

– Tu turbūt žinai, kad mes su draugiška Vokietija esame sudarę Taikos ir nepuolimo sutartį dvidešimt dvejiems metams?! Tai kuriems galams tu skleidi niekuo nepagrįstas paskalas ir prasimanymus?!..

Dar ilgokai, sustojus prie kareivinių durų, jis man „krėtė košės“ į mano „durną makaulę“, o galutinai išsisėmęs pabaigai prigrasino, kad daugiau iš mano lūpų neišsprūstų tokie ir panašūs „šmeižikiški prasimanymai“.

– Na, o šį kartą už šiuos pliurpalus („ėtu baltavnių“) aš tau atleidiu. – „tėviškai“ pridūrė prieš nueidamas. Aš dar keletą akimirkų jaučiausi kaip prikalts prie sėdynės. Negalėjau atsikvošėti. Ne nuo kvailų ruselio „pamokymų“, bet nuo to, kad buvau savų – išduotas ir apskūstas. Tas mane labai pribloškė ir nuliūdino.

Tai buvo mano pirmoji ir, palyginti, neskaudi patirtis, kad jau nebe galima visais saviškiais pasitikėti ir reikia būti labai budriam kalbant net su lietuviais (tautos gėdai, dabar jau tai gali patvirtinti ir ne viena karta). Truputį atsikvošėjęs, pastčiau mašiną ir nuėjau tiesiai į raštinę. Norėjau tuoj pat išsiaiškinti, kuris iš tų dviejų „plunksnagraužių“ yra skundikas (tokių žodžių, kaip „stukačius“, aš tada dar nežinojau). Jaučiau, kad tai greičiausiai bus tas pats „tarbų“ sąjungos gerbėjas, kuris anksčiau taip paslaugiai rusams pridavė mūsų rastą kulkosvaidį. Deja, Barino raštinėje tuo laiku nebuvo, bet iš Kapočiaus sužinojau, jog jis jau vakar vakare buvo iškviestas pas komisarą ir turėjo papasakoti apie mūsų pokalbį.

Po karo, jau grįžus iš lagerių, aš Vilijampolėje buvau atsitiktinai sutikęs „komsomolcą“ Bariną. Tada jis ten gyveno. Ką jis veikė karo ir pokario metu, nesunku numanyti...

Aš nusistebėjau, kad vakar vakare vežant komisarą į Vilnių, jis man visai nieko apie tą pokalbį neminėjo ir važiuojant visą kelią pasakojo apie iki šiol nueitą savo gyvenimo atkarpą, kaip jis iš paprasto kalvio tapo komisaru. Tai buvo lyg savotiška jo autobiografija. Bet aš jaučiau, kad tas jo išsipasakojimas – tai ne vien rusiškas atvirumas. Jis kaskart neužmiršdavo pridurti, kad tokia „neįtikėtina karjera“ galima tik sovietų valdžios sąlygomis („kas buvo nieks, tas taps viskuo“). Tokia ir panašia taktika, nešdami „Tiesos“ („Pravdos“) žodį tarp Lietuvos karių, vadovavosi visi „politiniai vadovai“. Ir sunku buvo atskirti, ar jie tai daro dėl savo buko fanatiškumo, ar tik vykdydami savo kvailas pareigas.

* * *

Tą pačią dieną (tai buvo kažkuri 1941 metų vasario diena) atėjo transporto mechanikas, liktinis puskarininkis Šeduikis ir įsakė man važiuoti į Vilnių.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS Inkstų, pūslės, prostatos

gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD ANDREW J. YU, MD

ir partneriai
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

NAUJOJI PREZIDENTĖ – GERIAUSIA IŠ BLOGIAUSIŲ

Atkelta iš 3 psl. Grybauskaitė tikrai nepaglostys kiekvienam našlaičiui galvelės ir nepadidins pensijų bei žemės ūkio produktų supirkimo kainų. Aišku, jog stebuklų nebus. Be to, Grybauskaitė sėda į prezidento krėslą pasaulinės ūkio krizės metu. Tiesa, ji tvirtino, jog jai turimų įgaliojimų užteks. Pažiūrėsime, ar jos nuomonė nepasikeis po metų.

Kitas svarbesnis klausimas – kodėl Lietuvos politinis elitas nesugebėjo iškelti nei vieno kandidato, kuris prilygtų Grybauskaitei? Lietuvoje tikrai užtenka žmonių, kurie galėtų rimtai varžytis su Grybauskaite, bet dauguma jų politikoje nedalyvauja. Lietuvos politinis elitas virto uždaru indu, kuriame per visą nepriklausomybės laikotarpį gyvena tie patys veikėjai, nebent keičiasi jų politinė nepriklausomybė.

Jau seniai susidaro įspūdis, jog

ĮVAIRŲS SKELBIMAI

* **College of DuPage** studentė norėtų išsinuomotį nebrangų butuką netoli koledžo dviems metams Lisle, Wheaton, Glenn Ellyn, Lombard, Downers Grove rajonuose. Siūlyti įvairius variantus. Esu tvarkinga nuomininkė. Tel. 630-205-9328.

* **Moteris**, gyvenanti Chicago Ridge, ieško darbo su grįžimu namo tik šeštadieniais. Tel. 708-220-3202.

* **Ieškau darbo** prižiūrėti vaikus, globoti senelius ar kitokio darbo. Būtų šaunu, kad galėčiau kartu atsivesti savo dukrytę. Tel. 708-945-0005.

* **Moteris ieško** (perka) pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Anglų kalba, nevairuoja, patirtis, rekomendacijos. Tel. 773-954-5223.

* **56 metų moteris** gali pakeisti senelių priežiūros darbe nuo šešta-

mūsų politinių partijų vadovai elgiasi taip, jog neduok Dieve, šalia jų neatsirastų už juos protingesnių. Rezultatas – dažnai vidutinybės pasirenka dar didesnes vidutinybes. Dalyvavimas politikoje daugumai piliečių yra neprieinamas. Tai tęsiasi nuo pat nepriklausomybės atgavimo. Beje, vyksta kartų kaita: į valdžią ateina buvę tarybiniai komjaunuoliai – bent jau psichologija ta pati – paklusti ir išsilaikyti kėdėse. Koks skirtumas – Maskva ar Briuselis? Pasimokei porą mėnesių Briuselio slengo, pasistengei kokiam nors senjorui politikui įtikti ir karjera dažnai užtikrinta. Pavardžių neminėsiu, kas domisi politika, jas gerai žino. Todėl nesistebėkime, jog tauta arba tiki pranašais, arba tampa ciniška ir nebetiki iš viso niekuo. Šiuo požiūriu Grybauskaitė tikriausiai nėra blogiausias variantas.

Delfi.lt

dienio pavakario iki sekmadienio vakaro pastoviai. Siūlyti pietiniuose ar pietvakariniuose priemiesčiuose. Vairuoja, anglų kalba, patirtis. Tel. 630-312-8455, palikti žinutę.

* **Moteris gali** pakeisti savaitgaliais žmonių priežiūros darbe Joliet ar aplinkiniuose rajonuose. Tel. 815-725-7033.

* **Maloni**, ramaus būdo moteris ieško senelių slaugos darbo su gyvenimu. Vairuoja, gali dirbti ir kitoje valstijoje. Tel. 630-999-9505.

STASYS CONSTRUCTION

Staliaus darbai, rūšių, vonių ir virtuvių įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą. S. Benetis, tel. 630-241-1912

Paramos koncertas mokyklai

LAIMA APANAČIENĖ

„Lietuvai – 1000“ – skelbia geltonai-žaliai-raudonas užrašas ant kvietimo, kviečiančio į Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečiui skirtą „DanceDuo“ koncertą.

Šiomet jau įpratome visus savo darbus, pasirodymus, renginius skirti šiai datai. Ar šis koncertas nebus tik eilinė duoklė tai datai paminėti? Apie tai kalbamės su šokių studijos „DanceDuo“ įsteigėja ir viena vadovių **Sandra Čelkytė-Krumhorn**.

Vadovė pasakojo, kad ilgai galvojo, kokiais darbais jų vadovaujama šokių studija (be Sandros studijai „DanceDuo“ taip pat vadovauja ir choreografė Estera Lissauskienė) galėtų prisidėti prie tokios svarbios Lietuvos datos paminėjimo. Kadangi studiją lanko per 100 vaikų, buvo nutarta atsigręžti į mūsų ateitį – vaikus. Pasikvietė draugus: „Suktinio“ (vadovai Salomėja ir Vidmantas Strižgauskai) šokėjus, liaudies muzikos ansamblį „Gabijs“ (vadovė Genė Razumienė), vaikų pop choro „Svajonė“ (vadovė Alina Šimkuvienė) mažuosius dainininkus ir jaunąją baleriną Mantę Baliutavičiūtę ir nutarė suruošti koncertą „Lietuvai – 1000!“, kurio metu surinktos lėšos bus skirtos Čikagos lituanistinei mokyklai. Šio renginio globėjais – Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje.

Į klausimą, kodėl lėšos bus skirtos būtent Čikagos lituanistinei mokyklai, S. Čelkytė-Krumhorn atsakė, jog nemažai jų studiją lankančių vaikų yra šios mokyklos mokiniai. Kalbėdamos su tėveliais vadovės sužinojo, kad klasėms reikia remonto, tad ir nusprendė, kad Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį būtų gražu paminėti gerai darbais.

„Čikagos lituanistinę mokyklą lankančių vaikų tėvai labai gražiai atsiliepia apie čia dirbančius mokytojus, yra patenkinti ten dirbančių pedagogų profesionalumu, tad nieko keista, kad jie nori, jog vaikams mokytis ir mokytojams dirbti būtų sudarytos kuo geresnės sąlygos. Išgirdus tokius pasakojimus kilo noras ir mums prisidėti – nutarėme suorganizuoti ‘DanceDuo’ labdaros koncertą, o pakviesti draugai su malonumu sutiko mums talkinti“, – pasakojo San-

dra.

Į mano klausimą, ar kitos mokyklos nesupyks, kad labdaros koncertas organizuojamas būtent ČLM, vadovė sakė, kad jau galvojama apie ateitį – norisi padėti ir kitoms mokykloms. Juk jų įkurtą šokių studiją lanko ne tik ČLM mokiniai, čia šoka vaikai, besimokantys ir Maironio lituanistinėje mokykloje Lemonte. „Mūsų studiją lanko vaikai iš įvairių lituanistinių mokyklų, tad gal šis pirmasis labdaros koncertas taps gražia tradicija – padėti JAV veikiančioms lituanistinėms mokykloms? – dalijosi mintimis Sandra Čelkytė-Krumhorn.

Vadovė taip pat sakė, kad mažieji šokėjai iš kitų mokyklų nepyko, kad remiama ne jų mokykla. „Jokių ginčų nebuvo. Atvirkščiai, – sakė studijos vadovė. – Visi vaikai su džiaugsmu sutiko žinią apie labdaros koncertą.“

Koncerto metu vyks aukcionas, žiurovai turės galimybę laimėti Europos taurės čempionų „Lietuvos ryto“ komandos marškinėlius su žaidėjų autografais. Kaip praneša renginio organizatoriai, aukcioną, kurio lėšos bus skirtos ČLM, ves žurnalistas ir prodiuseris Martynas Starškus.

Numatoma paremti dar vieną projektą

Koncerto ruošėjai, atlikėjai ir grupių vadovai tuo pačiu renginiu tikisi paremti ir dar vieną svarbų projektą. LNK televizijos iniciatyva nutarta padėti vėžiu sergantiems ir daug laiko ligoninėse praleidžiantiems vaikams. Tad kviečia visus, atvykstančius į renginį „Lietuvai – 1000!“, su savimi atsinešti priemonės, kurias sunkiai sergantys vaikai galėtų panaudoti rankdarbiams kurti. Tai gali būti pieštukai, flomasteriai, žirkutės, spalvotas popierius ar net stalo žaidimai. Viskas, kas mažiesiems ligoniams padėtų pamiršti rūpesčius ir leistų turiningai praleisti laisvalaikį, bus surinkta ir išsiųsta į vaikų ligonines Lietuvoje. Jei negalite atvykti į renginį, tačiau norite prisidėti prie šio projekto įgyvendinimo, galite rankdarbiams skirtus daiktus siųsti tiesiai į „DanceDuo“ studiją adresu: DanceDuo Studio, 720 Plainfield Rd., LL, Willowbrook, IL 60527.



Neseniai įvykusioje ČLM lėšų telkimo puotoje Sandra Čelkytė-Krumhorn ir šokėjas Evaldas Girdžiūnas (viduryje) mokė susirinkusius šokti Ča-ča-ča.



Pakvietimas į koncertą.

Apie vadoves ir šokių studiją

„DanceDuo“ studijos savininkė, pramoginių šokių šokėja, vadovė, choreografė Sandra Čelkytė-Krumhorn su šokio pasauliu pažįstama nuo penkerių metų. Pirmasis vadovas Juozas Aleksandravičius net 9 metus lavino Sandros šokio įgūdžius. 1992 m. J. Aleksandravičius pasiūlė stoti į porą su Artūru Narbutu. Nauja pora įsijungė į pramoginių-sportinių šokių klubą „Sūkurys“, vadovaujamą Jūrātės ir Česlovo Norvaišų. Klasikinių šokių šokėjai Sandra ir Artūras atstovavo Lietuvą Europoje ir pasaulyje. 1996–2000 metais Sandra dirbo vadove bei choreografe „Vaikų šokio ir mados teatre“, vadovaujamame D.

Ūsienės. Ši patirtis nenuėjo veltui. 2000 metais pora emigravo į JAV. Čia Sandra įgijo antrą šokio choreografijos bakalaurą Columbia College Chicago, įsteigė teatralizuoto šokio kolektyvą „Meninio šokio teatras“, kuris vėliau tapo „DanceDuo“ šokio studija. Poroje su A. Narbutu ne kartą buvo Tarptautinių klasikinių sportinių šokių konkursų laimėtoja, prizininke, finalistė (1993–1998 m.).

Pramoginių-sportinių šokių šokėja, vadovė, choreografė Estera Barišauskaite-Lissauskienė šokiui neabejinga nuo 1980-ųjų. Kaip ir Sandra daugybę metų šoko sportinių šokių kolektyve „Sūkurys“. Daugkartinė Lietuvos klasikinių ir Lotynų Amerikos šokių vicečempionė ir finalistė (poroje su G. Kalnaičiu). Nuo 2006 m. – „DanceDuo“ vadovė-choreografė.

Tiek Sandra, tiek Estera neapsiriboja tik vadovavimu „DanceDuo“, kartu su savo partneriais jos tobulina ir savo šokio žinias.

Šokio studija „DanceDuo“ gerai žinoma savo pasirodymais čikagiečiams. Sandra prasišarė, kad vadovių svajonė-pasiruošimas ne tik koncertams, bet ir varžyboms. Daugiau kaip šimtą narių turinti studija rimtai puoselėja ambicijas dalyvauti šokio varžybose.

Tad visus kviečiame atvykti į koncertą, ir tuo paremti ČLM bei suteikti džiaugsmo akimirkas vėžiu sergantiems vaikams Lietuvoje. Kaip sakoma kvietime – „Būkime draugais, išlikim kartu“. Koncertas vyks **gegužės 22 d. 7 val. v. DuPage College** (425 Fawell Blvd., Glen Ellyn, IL 60137). Paramos kvietimas suaugusiems – 25 dol., 3–12 metų vaikams – 15 dol. Kvietimus galite įsigyti parduotuviųje „Lietuvėlė“ ir kavinėje „Smilga“.

Laimos Apanavičienės nuotr.

Margumynai

Australija statys galingiausią pasaulyje saulės elektrinę

Australijos vyriausybė ruošiasi skelbti didžiausios pasaulyje saulės elektrinės statybos konkursą, pranešė dienraštis „Sydney Morning Herald“.

Pirminiais skaičiavimais jos statyba kainuos apie 1,4 mlrd. Australijos dolerių (maždaug 1,05 mlrd. JAV dol.). Pranešama, kad konkurso sąlygos bus paskelbtos artimiausiu metu, o pirmieji jo dalyviai paaiškės 2010 m. pirmąjį pusmetį.

Konkurso dalyviai turės pateikti 1000 megavatų saulės elektrinės statybos projektą. Pasak Australijos premjero Kevin Rudd, būsimoji jė-

gainė bus bent 3 kartus galingesnė už vieną didžiausių pasaulyje saulės elektrinių, kuri pastatyta California valstijoje (JAV).

Australijos vyriausybė siekia, kad iki 2020 m. 20 proc. šalyje pagaminamos elektros energijos būtų išgaunama iš atsinaujinančių šaltinių.

Šiuo metu galingiausia pasaulyje saulės elektrinė veikia Ispanijoje. Ji buvo paleista šių metų balandį, o jos galia siekia 20 MW. Šios elektrinės pajėgumų pakanka aprūpinti elektra daugiau nei 10 tūkstančių namų.

Balsas.lt

„Siemens“ Baltijos jūroje įrengs pirmąjį vėjo jėgainių parką

Bendrovė „Siemens“ ir Vokietijos energijos gamintoja „EnBW Energie Baden-Württemberg AG“ pasirašė sutartį dėl 21 vėjo turbino SWT 2.3-93 tiekimo jūroje statomam vėjo jėgainių parkui „Baltic 1“.

Pirmasis Vokietijos komercinis vėjo jėgainių parkas jūroje bus įrengtas apie 16 kilometrų į šiaurę nuo Darso ir Zingsto pusiasalių ir apims apie septynių kvadratinį kilometrų teritoriją. „Baltic 1“ įrengimo darbai prasidės 2010 pradžioje. 48.3 megavatų galios vėjo jėgainių parkas pradės veikti paskutiniame 2010 ketvirtyje, teigiama „Siemens“ pranešime.

Pasak „Siemens“ Atsinaujinančios energijos padalinio vadovo Rene Umlauf, šiemet bendrovė jau pradėjo penkių vėjo jėgainių parkų staty-

bą Didžiosios Britanijos ir Danijos pakrantėse. „Baltic 1“ užsakymas rodo, jog Vokietijos rinka po truputį įgauna pagreitį. Jūroje statomų vėjo jėgainių pajėgumas yra milžiniškas – kol kas išnaudojama tik 1,5 proc. galimybių Šiaurės ir Baltijos jūrose”, – sakė jis.

Balsas.lt



Mokslininkai nesuseka žirafos evoliucijos

Mokslininkams niekaip nepavyksta atsekti, kaip ir kodėl žirafoms išsivystė jų ilgieji kaklai.

Simtus metų žinovai ginčijosi, iš kur žirafų ilgas kaklas. Kai kurie sakė, kad jis padėjo pasiekti lapus, nepasiekiamus kitiems gyvūnams, kiti aiškino, jog kaklas išsivystė kaip ilgų žirafų kojų atsvara, tačiau šių idėjų įrodymai lieka netvirtai, skelbia BBC.

Dabar sužlugo ir viena iš naujausių hipotezių – mokslininkai įrodė, kad žirafų ilgieji kaklai nėra ženklas priešingai lyčiai. Žurnale „Zoologija“ University of Wyoming profesorius Graham Mitchell su kolegomis rašo, kad vis dar nėra sutarimo apie žirafų kaklo kilmę.

Teorija, kurią remia daugelis, rašo jie, yra ta, kad kaklas suteikia maitinimosi pranašumą, leisdamas

žirafoms pasiekti lapus, kurių nepasiekia gazelės ar antilopės.

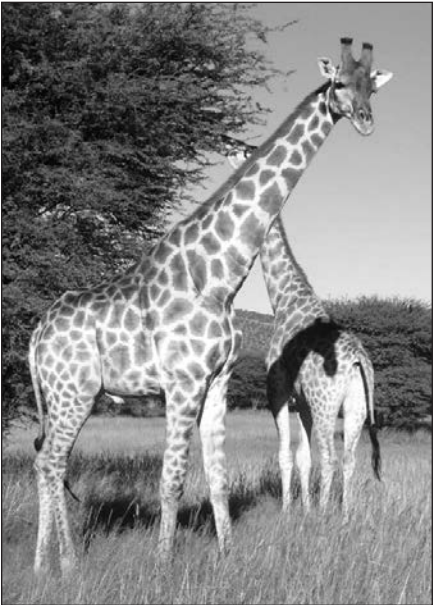
Atliktas tyrimas parodė, jog ilgesnis kaklas iš tiesų suteikia pranašumą, kai žemiau esantys lapai jau nuėsti, bei padeda pasiekti lapus medžių lajos centre. Tačiau žirafos yra linkusios ęsti tam tikros rūšies lapus, o ne lapus tam tikrame aukštyje, o tai sako, kad konkurencija dėl maisto nebuvo ilgesnio kaklo priežastis.

Kita hipotezė – žirafoms išsivystė ilgesnės kojos, kad jos galėtų pabėgti nuo plėšrūnų, todėl reikėjo ir ilgesnio kaklo, kad gyvūnas pasilenkęs galėtų pasiekti vandenį gerti.

Ne taip seniai paplito dar viena populiarī idėja: kad žirafų kaklų ilgį lėmė seksualinė, o ne natūrali atranka. Ši teorija skelbia, jog keičiantis kartoms žirafų patinams išsivystė ilgesni kaklai tam, kad jie jais galėtų patraukti pateles. Faktas, kad žirafų patinai žinomi dėl savo unikalių „imtynių”, kurias dažniausiai laimi turintis ilgesnį kaklą ir didesnę galvą, buvo pasiūlytas kaip šios versijos įrodymas.

Mitchell su kolegomis nusprendė patikrinti pastarąją hipotezę, pasi- telkę 17 žirafų patinų ir 21 patelę. Rezultatai neparėmė nė vienos iš prielaidų. Tyrėjai negalėjo rasti pastebimų skirtumų tarp patinų ir patelių kaklų. Dar daugiau, nors kaklo vystymasis lenkia kitų kūno dalių, tai vyksta abiejų lyčių gyvūnams. Taip pat beveik nėra įrodymų, kad didesnis kaklas patinams ką nors „kai- nuotų”, nes kalbant apie plėšrūnus jie nėra pažeidžiamesni nei patelės.

LRT



A † A
NERIS J. ŠIMKUS

Mirė 2009 m. gegužės 9 d., sulaukęs 89 metų.

Gyveno Willowbrook, IL.

Gimė 1919 m. birželio 2 d. Čikagoje.

Nuliūdę liko: brolis Algis ir kiti giminės.

A. a. Neris buvo sūnus kompozitoriaus a. a. Stasio Šimkaus, vyras a. a. dr. Aldonos Šimkus.

Atsisveikinimas įvyks šeštadienį, gegužės 23 d. 9 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje. Šv. Mišios bus aukojamos 10 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje. Po šv. Mišių a. a. Neris bus palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvau- ti laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji



LIETUVIŲ FONDO AUKOTOJAI

Nuoširdžiai dėkojame 2009 m. balandžio mėn. Lietuvių Fondo aukotojams, kurių dosnumo dėka, LF kapitalas padidėjo **\$5,025.00** suma! Maloniai kviečiame visus remti Lietuvių Fondą.

Mūsų tauta – mūsų ateitis.
LF vadovybė

\$10 ar mažiau

Alkevičienė, Genė, MI (\$170); de Sa Pereira, Moacir, IL (\$35); Grybauskas, Vytautas ir Joana, FL (\$640); Jarašūnas, Auris, CA (\$35); Juškys, Vytas, CA (\$70); Kamantas, Vytautas ir Gražina, MI (\$3,180); Kuolas, Augis, CA (\$60) ; Mikaila, Andrius, MI (\$35); Šalčiūnas, Jeronimas, Liet. (\$210); Savickienė, Daiva, CA (\$70); Wolosenko, Alexander J., NY (\$35);

\$15 Šalčius, Antanina, CT (\$15);

\$20 Baltutienė, Danutė, CA (\$1300); Saimininkas, Vytas ir Aldona, CT (\$120);

\$25 Ambrosė, Marius, MD (\$770);

\$30 Banevičius, Danguolė, CT (\$500);

\$50 Domanskis, Van, FL (\$3,050); Dundzila, Antanas, FL (\$600); Giedraitis, Kastytis K. ir Rita, MI (\$560); JAV LB Cape Cod Apylinkė, MA (\$950); JAV LB San Francisko Apylinkė, CA (\$267); Kiliulis, Česlovas, MA (\$850); Laucius, Henrikas ir Ilona, MI (\$640); Memėnas, Viktoras ir Vita, MI (\$150); Rugys, Klara Virškus, FL (\$150); Šalčiūnas, Vincas ir Ona, FL (\$725); Užubalis, Nijolė, Austral. (\$500);

\$55 Šatas, Viktoras ir Milda, IL (\$1,000);

\$60 Keblinskas, Algirdas P., CA (\$1,900);

\$75 Klosis, Walter, NY (\$1,865);

\$80 Staley, Lorraine (ir kiti asmenys), CT (\$80);

\$100 Alekna, Dr. Vitas P ir Dalia, CA (\$300); Balčiūnas, Dr. Algimantas, CA (\$1,510); Daugirdas, Dr. Jonas ir Dr. Ona, IL (\$1,100); Duda, Robert, MA (\$200); Gečas-McCarthy, Irena, NY (\$500); Germanas, Vytautas ir Liuda, IL (\$800); Jelionis, Sofija, IL (\$1,300); Kartavičius, Romas, IL (\$200); Kaufmanas, Viktoras, IL (\$100); Kazlauskas, Kazys ir Teresė, IL (\$800); Kirvelaitis, Justinas, IL (\$300); Kojelis, Daina E., IL (\$1,000); Koncė, Dr. Alvydas, CA (\$1,950); Kuolas, Almis ir Danguolė, MA (\$2,900); Kwedar, Dr. Edward W., IL (\$1,800); Laniauskas, Dr. Marius ir Eglė, OH (\$600); Lembergas, Vitalis, CA (\$2,410); Padbury, Guy ir Barbara, CA (\$400); Reikenis, Richardas, MD (\$1,700); Surdyk, Greg ir Teresa, IL (\$335); Vardys, Anna N., IL (\$900); Vydas, Dr. Saulius G., MS (\$600); Žiedonis, Valdonė, OH (\$350);

\$150 Quinn, Dr. Thomas J. ir Dainė L., IL (\$1,000);

\$160 Marchertas, Gediminas ir Margarita, IN (\$1,000);

\$200 Kirvelaitis, Vytenis P., IL (\$2,100); Monstavičius, Dr. Algirdas ir Barbara, NV (\$1,700);

\$500 Liškus, Alicia, FL (\$600); Mickus, Tadas ir Meile, VA (\$1,100);

Atminimo įnašais pagerbti šie asmenys: a.a. Pranas Keblinskas, a.a. Kuni- gunda Užupytė Keblinskienė, a.a. Joanna Kilmanas, a.a. Juozas ir Konstancija Kirvelaitis, a.a. Anna Pakalnis, a.a. Antanas Rugys, a.a. Vytautas Vardys, a.a. Juozas Virškus, a.a. Juozas ir Apolonija Žygas.

(Skliausteliuose — iš viso įnešta į LF į asmeninę narystę)

Prīimame kreditines korteles

- Įsirašykite ir įrašykite artimuosius į Lietuvių Fondo narius.
- Pažymėkite svarbias progas LF įnašais – gimimus, krikštynas, gimtadienius, mokslo baigimus, šventes, vedybas, jubiliejus.
- Atminimo įnašais pagerbkite mirusiuosius.
- Rašydami testamentus, bent dalį turto palikite Lietuvių Fondui.

LIETUVIŲ FONDAS – LITHUANIAN FOUNDATION, INC.
INC. A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION,
Fed. ID# 36-6118312
14911 127TH ST., LEMONT, IL 60439, USA
Tel. 630-257-1616 * admin@lithfund.org * www.lithuanianfoundation.org

Apsilankykite internetinėje svetainėje
www.draugas.org

Stanislova Gritenas, gyvenanti Melrose Park, IL, pratęsė „Draugo” metinę prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦ **Šį ketvirtadienį, gegužės 21 d.,** restorane „Seklyčia“ 1 val. p. p. vyks lietuvių Pensininkų klubo susirinkimas. Po susirinkimo – pabendravimas.

♦ **Lietuvių Tautinėse kapinėse** (Lithuanian National Cemetery) renginys Atminimo dienos (Memorial Day) proga vyks sekmadienį, gegužės 24 d. Išskilmės prasidės 11 val. r. Kapinių adresas: 8201 S. Kean Ave., Justice, IL 60458. Tel. pasiteiravimui: 708-458-0638.

♦ **Keturnedielio šv. Mišios už a. a. Aleksą Šatą** bus atnašaujamos š. m. gegužės 24 d., sekmadienį, šiose bažnyčiose: 9 val. r. Šv. Antano parapijos bažnyčioje, Cicero; 9 val. r. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Lemonte; 10:30 val. r. Jėzuitų koplyčioje Jaunimo centre, Chicago; 10 val. r. Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje, Brighton Park. Nuširdžiai prašome gimines, draugus, pažįstamus pasimelsti už a. a. Alekso vėlę.

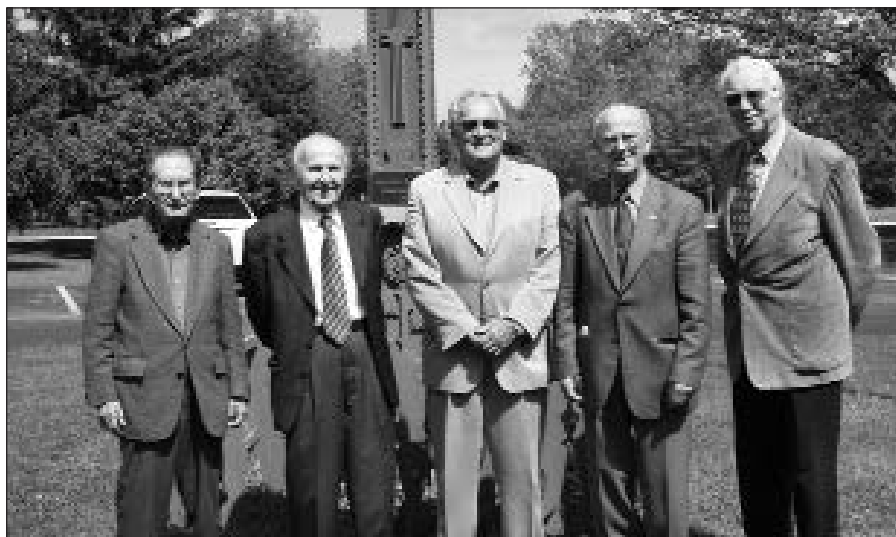
♦ **Sekminių išvakarėse, gegužės 30 d., šeštadienį, 4 val. p. p.** visi krikštytieji bei sutvirtintieji Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje kviečiami dalyvauti šv. Mišiose ir šventėje. Kviečiame prisiminti, kur šeimos nariai bei pažįstami tuodu sakramentus priėmė. Apie dalyvavimą prašome pranešti tel. 630-257-5613.

♦ **Pasaulio lietuvių centre, 14911** 127th Street, Lemont, birželio 6 d. nuo 10 val. r. iki 8 val. v. vyks Lietuvos diena. Programoje muzikinės ir sporto programos, žaidimai vaikams, veiks nedidelė mugė. Įėjimas – 5 dol. Kviečiame Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį švęsti kartu.

IŠ ARTI IR TOLI...

♦ **37-asis Lietuvių festivalis,** skirtas Lietuvos vardo tūkstantmečiui, gegužės 30–31 dienomis nuo 11 val. r. iki 6 val. v. vyks Catonsville Armony, 130 Mellor Ave., Catonsville, Maryland. Meno dirbiniai, lietuviškos dainos ir liaudiški šokiai, lietuviškas maistas – visa tai jus rasite atvykę į šią šventę.

♦ **Gegužės 30 d., šeštadienį, kviečiame** į koncertą-susitikimą su dainininku, keliautoju, filmų kūrėju Hokshila Andrade. Vakaro metu išgirsite H. Andrade atliekamas dainas, bus rodomas filmas „Dievas į Ruandą grįžta naktį“ arba/ir „Walk to Zion“ (55 min.). Taip pat galėsite pasiklausyti įspūdžių iš kelionių aplink pasaulį. Vakaras vyks Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo parapijos salėje, 275 North 8th St., Brooklyn, NY 11211 Pradžia – 8 val. v. vietos laiku. Auka – 10 dol. Vakara ruošia Manhattan Lietuvių Bendruomenė. Apie H. Andrade veiklą galite rasti: www.myspace.com/hokshila



Gegužės 16 d. Ateitininkų namuose, Lemonte, vyko Lietuvių fronto bičiulių (LFB) tarybos posėdis, kuriame buvo aptarti Lietuvių fronto bičiulių sąjūdžio reikalai, tolimesnė jų veikla.

Posėdyje dalyvavę LFB tarybos nariai (iš k.): Juozas Baužys, dr. Kazys Ambrozaitis, Vytautas Petrulis, Jonas Urbonas ir Jonas Vaznelis.

Nuotrauka iš **J. Urbono** asmeninio albumo

Rinkimai į Europos Parlamentą

Maloniai kviečiame visus 18 metų sulaukusius Lietuvos Respublikos piliečius, gyvenančius JAV Ilinois, Ohio, Michigan, Indiana ir Wisconsin valstijose. aktyviai dalyvauti rinkimuose į Europos Parlamentą, kurie vyks 2009 m. birželio 7 d.

Daugiau informacijos apie rinkimus galite rasti LR Generalinio konsulato Čikagoje tinklalapyje www.konsulatas.org ir Europos Parlamento tinklalapyje www.europarl.europa.eu/elections2009

BALSAVIMO VIETOS IR LAIKAS:

LR Generaliniame konsulate Čikagoje, 211 E. Ontario St., Suite 1500, Chicago, IL 60611, balsuoti bus galima:

2009 m. gegužės 27–29 d. – nuo 10 val. r. iki 12 val. p. p., nuo 2 val. p. p. iki 4 val. p. p.;

2009 m. birželio 1–5 d. – nuo 10 val. r. iki 12 val. p. p., nuo 2 val. p. p. iki 4 val. p. p.;

2009 m. birželio 6 d. – nuo 10 val. r. iki 4 val. p. p.;

2009 m. birželio 7 d. – nuo 9 val. r. iki 12 val. p. p.;

Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 balsuoti bus galima:

2009 m. birželio 6 d. – nuo 10 val. r. iki 4 val. p. p.;

2009 m. birželio 7 d. – nuo 9 val. r. iki 12 val. p. p.

Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636 balsuoti bus galima:

2009 m. birželio 6 d. – nuo 10 val. r. iki 4 val. p. p.;

2009 m. birželio 7 d. – nuo 9 val. r. iki 12 val. p. p.

Visais klausimais dėl rinkimų organizavimo maloniai prašome skambinti į mūsų konsulinę įstaigą telefonu: 312-397-0382 ext. 203 arba el. paštu:

vytautas@konsulatas.org.

LR Generalinio konsulato Čikagoje info

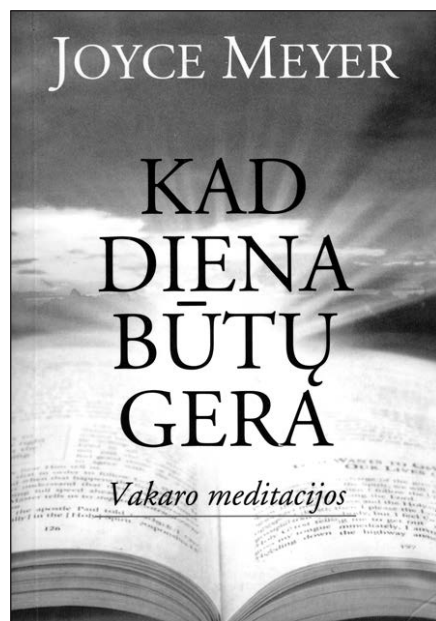
„Draugo“ knygynėlyje

„Kad diena būtų gera: vakaro meditacijos“

Joyce Meyer „Kad diena būtų gera: vakaro meditacijos“ – tai nedidelė, kišenėje telpanti minkštais viršeliais knygelė. Ją 2006 m. išleido leidykla „Dajalita“.

Gyvenimo pilnatvę galima džiaugtis tik tada, kai kasdien meldiesi ir medituoji Dievo Žodį. Autorė, remdamasi Biblija, skatina pašvęsti Dievui vakaro valandas, ramioje nakties vienumoje neskubant apmąstyti dienos darbus, amžinąsias gyvenimo vertybes, nes gyvenimu labiausiai džiaugiasi tie žmonės, kurie gyvena su Dievu, ieško Dievo ženklų ir Juo seka.

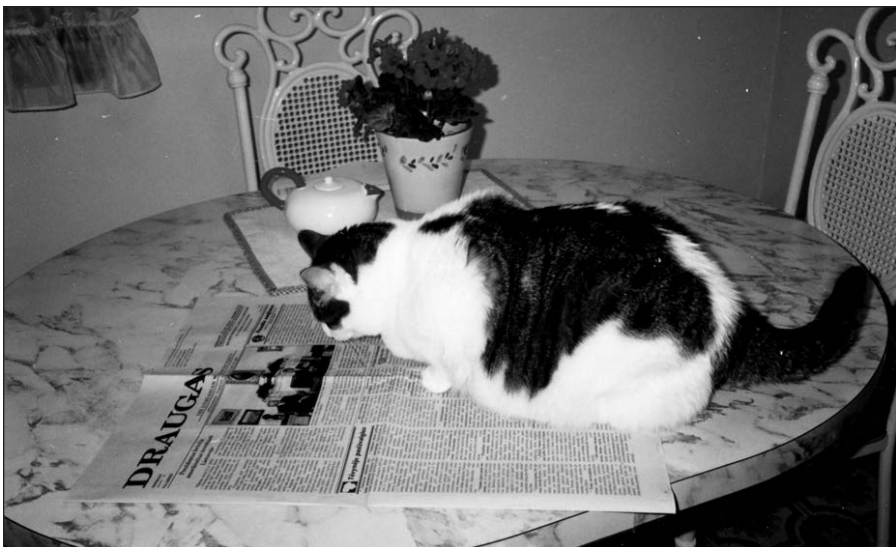
Kaina – 21 dol. Ją galima įsigyti paštu, pridėdant 10.25 proc. mokesčių, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomą knygą – 2.5 dol. mokestis. Prieš perkant prašome paskambinti adminis-



tracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė **L. A.**

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500



Ir katinai domisi „Draugo“ šimtmečiu.

Vidos Blyskienės nuotr.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com



Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių
Specialistas.
Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba 877-496-3527
Valandos pagal susitarimą

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road.**
Tel. (773) 847-7747.